

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Acta Synodalia Dioecesana Ecclesiae Mediolanensis, Pars Secunda

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

Institutviones Ad Vniversvm Seminarii Regimen Pertinentes, Ab Illustrissimo
& Reuerendissimo D. D. Carolo S. Praxedis Cardinali, Archiepiscopo
Mediolani confectae. Carolus S. R. E. Cardinalis ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-11399

insieme a Superiori di ciascun'Ordine, Priorati, Monasterij, & Case, anco a i Generali, ouero Provinciali, & ad altri, a quali tocca, che tutti & ciascuno d'essi, quanto a loro appartiene, procurino con ogni studio, diligenza, auctorità, & vigilanza, che s'offerui con ogni fermezza, & inuiolabilmente la presente Constitutione, & si puniscano con pene condegne alli inobedienti, & transgressori, reprimendo li stessi inobedienti contra dicenti, quali si vogliono, & rebeli, con rimedij opportuni di ragione, & di fatto, posponendo ogni appellatione, chiamo anco se sarà bisogno, l'aiuto del braccio secolare.

Non ostante le constitutioni, ordinationi Apostoliche, &c.

Et vogliamo che queste lettere si publichino; &c. & che s'inferisca la copia, d'opédio d'essene i libri di qualsi voglia no Statuti de' predetti Monasterij, Prio-

rati, Collegij, Case, Ordini, & Congregationi, sottoscritte da gli Ordinarij de luoghi, in quanto tocca alle Monache; i quali perciò quanto prima l'habbiano da fare tradurre in volgare, & nel lingua guaggio di qual si voglia paese, & almeno si legga vna volta l'anno con alta & intelligibil voce, in Capitulo, o Congregatione di ciaschedun de quellij; & nien redimeno che le presenti lettere oblighino, & leghino, come se a ciascheduno personalmente, fossero state intimate, & per quelli giurati; di qua da' mesi dopò sessanta giorni, & di là da' mesi dopò quattro mesi, dal di della publicatione, come sopra, fatta nella Corte Romana. Et che s'habbia quella fede ingiudicio, & fuori, in ogni luogo, &c. Dat. in Roma nel Monte Quirinale, l'Anno dell'Incarnazione del Signore 1594. all' 19. Giugno. L'Anno Terzo del Nostro Pontificato.

INSTITUTIONES

AD VNIVERSVM SEMINARIJ

REGIMEN PERTINENTES,

Ab Illustrissimo & Reuerendissimo D. D. Carolo S. Praxedis Cardinali, Archiepiscopo Mediolani confecta.

Carolus S. R. E. Cardinalis Archiepiscopus Mediolani.

Sec. 1. dec.
de refor. c.
28.

VM ad Cleri disciplinam in singulis Ecclesijs propagandam, Seminariorū institutio maximè utilis sit, ac necessaria; illud à sancta Synodo Tridentina salutariter decretum est, vt Episcopi non solum locū, vbi collegiatim certus adolescentū numerus constituatur deligant, ac census redditusq; ad eorum sustentationē necessarijs præfiant; verū etiā certas recte pieq; viuendi formulas, ceteraq; oīa præscribant, quæ iudicauerint primere ad rectā eorū administrationē. Horū alterū diuino auxilio, & Apostolicæ sedis auctoritate suffragate executi sumus, cum Seminariū certo vrbis loco,

aliaq; nonnulla in eadē Ciuitate ac Diocesi, certis assignatis redditibus erexerimus. Nunc verò iā pluribus ab hinc annis ab eiusdē Seminarij erectione, cū ea obseruauerimus, quæ ad rectā illius administrationē spectat; visum est nobis, certas regiminis viteq; institutiones ac regulas præscribere, vt secundo nostro Concilio Provinciali sancitum est. Hoc enim nō minoris fieri debet, quā eius erectio, atq; institutio.

Et quoniā quæ ad vniuersum Seminarij regimē pertinet, tribus partibus continetur; quarū vna generatim ea complectitur, quæ cōmunē administrationē attingunt; alia quæ ad officiales sigillatim spectat; postrema constitutiones & regulas ad Clericos pertinentes: idcirco de harum vnaquaq; separatim agendū est.

Illud

Tit. 1. dec.
25. pag. 64.

Illud autē in vniuersum præcipimus, vt quæcūque siue actenus decreta, siue decernenda, ab omnibus intra aut extra Ciuitatem Seminarijs accuratè seruentur; sicut etiam eadem Seminarja iuxta Concilij Tridentini constitutionem, ab illo vno quod præcipuum in vrbe ereximus, in omnibus dependere debebunt.

PARS PRIMA,

Quæ ad regimen Seminarij generatim pertinent.

De gubernatione spirituali. Cap. I.

Ranfacto Vacationum tempore, reuersi in Seminarium, exercitationes spirituales vnus saltem hebdomadæ spatio illi ineanit Clerici, quibus à Rectore iussum fuerit.

Idem ab ijs præstetur, qui singulis annis in Seminarium recipiuntur, eodem modo, quo ex constitutione nostra consueuerunt, qui ad maiores ordines sunt promouendi.

Quod si vnus tantum sit, aut alter, differatur in aliud tempus commodius.

Diebus festis, qui adscripti sunt Congregationibus B. Virginis, à nobis auctoritate Apostolica institutis, indulgentijs etiam peculiaribus concessis, vt ex earum constitutionibus apparet; mane, ante & post Sanctissimæ Communionis perceptionem in Oratorium se recipiant; A prandio item ea hora, quæ Rectoris iudicio commodior iudicabitur; vt de rebus spiritualibus inter se agant, prout earum Constitutionibus præcipitur.

Singuli præterea ea omnia piè præstent, quæ infra in constitutionibus ad clericos pertinentibus, cap. 2. de pijs exercitijs præscribuntur.

Detur opera, præcipuè in sermouibus & confessionibus, vt omnis ex clericorum mentibus sitis & auiditas beneficiorum tollatur; ac proinde videatur, vt ea de re ne ipsi quidem inter se colloquantur; ac ijs sæpius inculcetur,

quàm auersi ab omni rerum humanarum cogitatione, Ecclesiastici ordinis homines in via domini ambulare debeant.

Diebus festis Horæ Canonice in Ecclesia Seminarij dicantur; Missaque maior celebretur, cui Diaconus & Subdiaconus sacris vestibus induti ministrent.

Ad hæc Officia conuenient, quos Rector statuerit, vt veniant.

Singulis item diebus festis ad Ecclesiam Metropolitanam mittatur certus Clericorum numerus, qui diuinis officijs inseruiat, & intersit.

His duabus Ecclesijs constituat Rector suo arbitratu, vt minorum ordinum functiones exerceant, iuxta tabellas ad instructionem totius cleri editas; Maioribus autem ordinibus initiati, in Ecclesia tantum Seminarij suorum ordinum munera præstent.

Cum in Ecclesia Maiori solennes processiones ac generales habeantur, eas clerici semper obeant.

Ad processiones autem, aliæque munera in alijs Ecclesijs obeunda nõ conueniant, aut mittantur, sine Reuerendissimi Archiepiscopi facultate.

Rituum & Cæremoniarum Ecclesiasticarum vsus omnes exactè teneant, easq; decorè quantum fieri possit, præstare studeant.

Propterea bis terve in singulos menses, prout Rectori videbitur, idque præcipuè diebus relaxationis, in Cæremonijs erudiantur.

Ac primùm singulis diebus festis deligantur nonnulli, qui in diuinis officijs eas obeant.

Quæ vt rectè procedant, constituatur Præfectus Ecclesiæ Seminarij, qui totius administrationis eius quæ ad Ecclesiam spectat, curam gerat, cui reliqui subijciantur: Præfectus Chori, Magister Cæremoniarum, Sacrista, ac post hos, inferiores Ministri, qui sacerdoti sacrum peragenti, Choro cum opus fuerit, ac populo cum Sanctissimam Eucharistiam sumet, opportuna ministeria exhibeantur.

Eodem modo alternatim deligantur, qui in Ecclesia Maiori easdem obeant.

Ecc 3 Con-

Diuina officia à clericis in ecclesijs obeunda;

Exercitatio in cæremonijs ritibusve ecclesiasticis;

Sess. & dec. eodem.

Exercitationes spirituales.

Congregationes priuatæ.

Beneficiorum auiditas clericis dissuadenda.

Cōstituantur autem è clericis quatuor, aut sex, qui in eadem Ecclesia sub Magistro Cæremoniarum præcipuam curā habeant, vt per eos alij, tum melius eodem in loco dirigantur, tum in Cæremoniarum vsu in ecclesia Seminarij instituantur.

Quibus per ætatem in Seminario diutius est permanendum, si id sine graui studiorum detrimento facere possint, cum vsu prædicto scientiam cæremoniarum rituumque Ecclesiæ, Ambrosianæ præsertim, coniungant; dentque operam, vt eorum tum originem, & causas, tum significationes præcipuas cognoscant. Quapropter semper quatuor, aut sex, quibus mandatum fuerit, in harum studia incumbant: atque hæc ex Cæremonialibus Romanis, Patris de Grassis, ac ex eo quod ad vsum huius Ecclesiæ Mediolanensis emittetur in lucem; ex Beroldo Ecclesiæ Maioris, ac præter cæteros ex Rationali Durantis, alijsque libris de his rebus cōscriptis hauriant, ea ratione, quæ à viro perito, cui Reuerendiss. Archiepiscopo id muneris demandarit, illis præscribetur.

In quo vt & ipsi magis proficiant, & alijs quoque profint, hoc institutum perpetud teneatur, vt semel singulis mensibus plus minusve vt Reçtori videbitur, lectionem aliquam ea de re in Cœnaculo habeant, ac ex significationibus rituum eorum, ac cæremoniarum ecclesiasticarum, aliqua documenta ad mores pertinentia ad populi institutionem eruere studeant, paratiq; sint, vt idem in Mensa Reuerendissimi Archiepiscopi, cum imperabitur, præsentent.

Seruanda in
susceptione
sacrorū or-
dinum.

Omnes Seminarij Clerici sacros ordines suscepturi, testimonia de vita, & moribus, & aliarum rerum quæ requiruntur testificationes, à Reçtore afferant; qui mensè ante statata sacre ordinationis tempora, omnes, qui primæ Tonsuræ, aut sacro alicui ordini adscribendi sunt, Reuerendiss. Archiepiscopo significet; tum ex præscripta formula denunciations fiat, alijsque omnia, Tridentini Concilij, ac Prouincialium nostrorum Decretis constituta, præsententur.

Congregationes Præfectorū decimo quinto quoque die saltem habeantur, in

quibus de Clericorum disciplina & moribus agatur. Quando habende congregationes Præfectorū.
Si quid interdam grauius acciderit, quod presenti remedio indigeat, tum Reçtor adhibitis in consilium generalibus Seminarij officialibus, deliberet quid factum opus sit, Quamprimum deinde omnia ad Reuerendiss. Archiepiscopum referantur.

Nulli omnino qui extra Seminarium viuat, cum Clericis in Seminario degentibus versari, aut etiam colloqui sine Reçtoris facultate liceat: quod idem ijs qui de familia Reuerendiss. Archiepiscopi erunt, atque adeo ipsis Officialibus Deputatis ad regimen Semin. interdictum esse volumus, nisi id de mandato Reuerendissimi Archiepiscopi faciant.

De Studijs. Cap. II.

VT studia Clericorum, maiore quo fieri possit ordine procedant, & unicuique abundè suppeditentur ea quibus ad studiorum metam peruenire possit, statuimus vt infra scriptæ Classis in Seminario sint.

Vna Grammaticæ, quæ rursus in duos diuidatur ordines; in quorum inferiori exerceantur adolescentes in epistolis breuioribus per inferiores regulas Emanuelis Aluari, quæ eis explicabuntur, componendis.

In superiori ordine constitutis, explicentur regulæ omnes eiusdem Emanuelis, vsque ad Profodiam exclusiue, pauloque difficiliora ac longiora themata proponantur.

Vtrique verò explicetur, mane aliquis Liber Epistolarum familiarum Ciceronis, prout præscribetur, à prandio autè Ouidius de Tristibus, vel de Ponto, aut aliquis ex Virgilio facilius liber æstiuo tempore: Quas omnes lectiones sequenti die, tum mane, tum vesperi, statim ac in gymnasium venerint, memoriter recitent.

Secunda Classis erit Humanitatis, quæ in duos item distinguetur ordines: quorum inferiori proponantur initio difficiliora dictata, quæ eleganter in latinum sermonem vertant; deinde argumenta epistolarum, quas proprio Marte

cod-

Collocatio
cū externis.

Classis Grammaticæ.

Qui
se
tristibus
libris
ricæ
sop
The
class
mit

Classis Humanitatis.

conferant. Ad hunc ordinem adscribendi, in Grammaticæ artis præceptionibus eruditi sint, ac in componendis epistolis exercitati, nec congruè solum sed etiam latine. Superioris autem ordinis adolescentibus in Christijs, et opæis, alijsq; exercitationibus detineantur. Singuli autem utriusq; ordinis, in stylo, & compositione elegantè exerceantur; & in eruendo vero sensu auctorum qui latine scripserunt, confirmantur.

Explicetur illis M. T. de Officijs, quibus etiam S. Ambrosij officia inserantur; aut de Amicitia, aut Tusculanæ Quæstiones, aut Epistolæ ad Atticum: atq; harum quidem explicatio semihoræ, vel ad summum trium horæ quadrantum spatio concludatur: Tum altera semihora detur repetitionibus.

Ex Poetis, Virgilius explanetur, relictis ijs partibus, in quibus aliquid est minus honestum: Horatius item correctus interdum. Atque hæc quidem primis sex mensibus: quibus transactis, Rhetorica Cypriani, & aliqua ex Ciceronis orationibus facilioribus explicetur; quales sunt illæ, pro M. Marcello, & pro Archia.

Præterea ter in hebdomada Grammatica Græca Clenardi, atq; etiam quantitas sillabarum: Singulis verò diebus dictatum aut argumentum compositionum proponatur.

Feria sexta pars aliqua Catechismi Catechismi explicetur, ac memoriter pronuncietur.

Qui ex Classe Humanitatis, ad alias Rhetoricæ, Philosophiæ, & Theologiæ classes transferri debent.

Ex hac Classe deligantur, qui deinde varijs disciplinis incumbant, prout in literis humanioribus profecerint, animaduerso vniuscuiusq; ingenij acumine, stylo, & ætate, sacerdotio magis vel minus propinqua, vt copiosius infra dicitur.

Qui nullam aut exiguam spem præbent proficiendi in literis humanioribus, & orationum compositione, ad Rhetoricam non admittantur: verum si vigesimum primum annum attigerint, nec prorsus inepti sint ad logicam, ei scientiæ vnius anni spatio operam dent, reliquos duos annos, casibus, Catechismo, sacre scripturæ, & Rhetoricæ Ecclesiasticæ dabant: si verò in logica propter ingenij

tarditatem tempus frustra consumpturi videantur, eius studio prætermisso, totum tempus prædictis quatuor lectionibus impendant.

Idem seruetur in ijs, qui vigesimum annum agent; nisi forte propter ingenij solertiam, ad studia Philosophiæ, & Theologiæ videantur admittendi; ea conditione, vt post Philosophiæ studium, saltem per biennium in Theologiæ studiis incumbant; Nemini enim aditus ad Philosophiam patere debet, qui per biennium saltem Theologiæ studijs operam daturus non sit.

Qui ad decimum nonum ætatis annum peruenerint, nisi præcæteris in stylo singulare quoddam specimen dent, & non exiguos in Rhetorica progressus polliceantur, ad Rhetoricam ne admittantur; sed si eodem loco sint, quo superiores, iisdem quibus illi legibus subiiciantur. Sin aliquod in ijs ingenij lumè eluceat, pateat illis aditus ad Logicam, & Philosophiæ curriculum, reliquum temporis Theologiæ impendant.

Qui decimum nonum annum nondum attigerint, si ad Rhetoricæ studia idoneos se ostendant, ad Rhetoricam admittantur, deinde ad Philosophiam, & Theologiam. Sin ad has disciplinas percipiendas minus apti videbuntur, vsque ad decimum nonum annum in Humanitatis schola retineantur: modò se, accedente exercitatione, in quatuor illis lectionibus, Catechismi scilicet, Casuum conscientiæ, sacre scripturæ, & Rhetoricæ ecclesiasticæ, idoneos sacerdotes ad animarum curationem euadere posse, aliqua ratione ostendant.

Secus è Seminario dimittentur, cum nõ ea de causa sit institutum, vt in eo simplices Sacerdotes sibi tantum vtilis futuri, educerentur.

Qui ad Rhetoricam admissi fuerint, nec non Philosophiæ, & Theologiæ operam daturi, a præceptoribus Collegij Brandenburgensis eas disciplinas audiant.

Ad hæc, quibus vigesimum, aut vigesimum primum annum agentibus, vnius anni spatio in Logicæ studio immorandi fuit concessa facultas, vt magis deinde proficiant in cognitione casuum, & Catechismi; ij videant, vt abiecta spe vl-

terius in curriculo Philosophiæ procedendi, vnius logicæ studio contenti, in quatuor lectionum quæ dictæ sunt, exercitatione consistant.

Ratio explicandi lectionem Catechismi.

Atque hæc quidem huiusmodi ferè ratione explicandæ erunt. Catechismus, exactè, ac ferè Scholasticè explicet; ita tamen, vt biennij spatio præcipuæ partes, tres nimirum priores absoluantur. Hæc autem lectio mane, repetitiones de ea à prandio habebuntur.

Sacræ scripturæ, & Rhetoricæ ecclesiasticæ.

Lectio scripturæ sacræ, non scholastico more, sed tanquam Theologia positiuæ explanetur; ac inde occasione sumpta, doceant adolefcetes modum eam populo tradendi, reuocandiq; ad vsum in concionibus præcepta exposita in Rhetorica ecclesiastica, quæ à prandio inclinatio iam die ad vespèrem explicabitur.

Et casuum conscientie.

Lectio denique casuum conscientie quotidie habeatur, cui adiungatur explicatio aliqua ex confessionali, vt discant proximæ Sacramenti Pœnitentiæ administrandi.

Alia quædam ad studia pœnitentiæ.

Præter has lectiones, omnes clerici cuiuscunq; Classis doctrinam Christianam diligenter memoriæ mandent, & firmiter retinere studeant.

Ne cuiquam permittatur, vt per diuersa librorum, & studiorum genera vagetur, sed vnicuique certi libri præscribantur, quibus legendi temporibus ponere debeat.

Si quis contra fecerit, ac ea de causa tempus inutiliter consumat, nec monitus resipuerit, vt omnis huius detrimenti occasio tollatur, reliqui libri omnes ab eo auferantur, necessarii tantum relinquuntur.

Prouideatur, vt Clericis omnia suppetant, quæ progressum eorum in studijs adiuuare possunt.

Itaque crebro, & accuratè, examina, repetitiones, dissertationes, collationes habeantur.

Tum ad discendi studium, vel præmijs, vel æmulationes, siue alia ratione excitentur.

Si quis inutiliter tempus consumat, eumque parum progredi iam experientia cognitam sit, aut voluntatis vitio, aut etiã quia non possit; id Reuerendissimo Archiepiscopo in tempore significetur, vt

de eo maturè statuat, quid sit agendum.

Qui breui sacerdotio sunt initiandi, diligenter instruantur in ijs, quæ ad Canonis expositionem, ad sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, & ad Missæ mysteria pertinent.

Curetur, vt ij qui propter ætatem, a promotione ad sacerdotium propius absunt, ac proinde breui animarum curæ sunt præficiendi, modum discant administrandi Sacramenta, & exercendi alia munera, quæ animarum Curatori sunt obeunda. Quapropter prouideatur, vt alicuius Sacerdotis harum rerum periti opera instruantur.

Ad repetitiones quotidianas parati omnes accedant.

Quare nullus ob id priuatim moneatur; sed cum omnes conuenerint, is quæ repetitionum curam geret, quem volet eligat, cui eo die repetendi munus imponat.

Qui Rhetoricæ dant operam, diebus festis, & relaxationis diebus, ea quæ per hebdomadam composuerint, tum soluta, tum adstricta numeris oratione, publicè à cæteris in Seminario legenda exponant.

Idem præstetur ab ijs, qui primæ Classis Humanitatis sunt adscripti, à Resurrectione vsque ad vacationes.

Qui verò Philosophiæ, aut Theologiæ student, ij singulis mensibus aliquid aut carmine, aut soluta oratione componant, prout apti fuerint, quod statis diebus Præfecto studiorum ostendant, publiceque exponant.

Adhibeatur diligentiæ, vt corruptæ pronuntiandi consuetudines penitus tollantur, non in lectione solum, sed etiam in familiaribus colloquijs; ac ij præcipuè obseruentur, qui vitiosas quasdam inflexionis voces habent, quas à patria secum extulerunt.

In eo se omnes exerceant, vt tum latinam, tum vulgarem Italicam linguam emendatè pronuntiet; ac propterea alternatim iuxta Rectoris præscriptum ad primam & secundam mensam legant semper, nisi ab aliquo concio sit habenda.

Ac si quid in legendo peccauerint, corrigantur statim à Præfecto studiorum, aut eo absente, ab alio, cui id minus de mandato fuerit.

De

De executione Clericorum in concionibus habendis. Cap. III.

Diebus festis, ac præterea ter saltè in hebdomada; in aduentu quoq; Illustrium virorum, conciones à Clericis in Cœnaculoè suggestu habeantur; omnesq; in hoc munere se exercent: Latinæ quoque orationes habeantur sapius, præsertim ab ijs, qui singulis annis Rhetoricæ studio operam dabunt.

Præfetus studiorum unicuique præscribat thema, de quo erit habenda concio, ac singulos sigillatim semper instruat, quæ ratione inuenire, disponere, & pronuciare debeant.

Atque initio quidem præscribatur tantum thema de virtute aliqua, aut vitio, aut aliqua propositio breuis ex sacra scriptura desumpta; Cum verò prouectiores fuerint, tunc etiam de Euangelij currentibus concionentur.

Qui propter prouectam ætatem, ingenij tarditatem, aut aliam quamuis causam, non multum in hoc assequi posse videbuntur, satis erit si eo vsque proficiant, vt ad altare, Parochorum more sermones habere possint, non admodum quidem artificiosè, sed ita tamen, vt ne quidquam ab Ecclesia, aut à Doctoribus Ecclesiæ probatis alienum proferant, populumq; in via Domini salutariter erudiant.

Quapropter hi instituantur, vt initio quidem conciones ad verbum exarent, deinde verò capita tantum summa notent.

Neque verò hi vlllo modo verborum ornatum, sed tantum res ipsas confectentur, ac in ijs elaborent præcipuè, quæ ad mores pertinent; atque in hoc ita se exercent, vt diuturna consuetudine quasi roborati, possint diebus festis ad altare sermones habere, etiam si propter occupationes Parochiæ suæ, non ita sedulam per eos dies studijs operam nauare potuissent.

Itaque ijs pro themate, proponantur vt plurimum Euægelia, diebus solennibus, & festis totius anni occurrentia: in quibus curetur primò, vt sensum literalem teneant, tum aliqua documenta ad mores instituendos spectantia in prom-

ptu habeant.

Ex ijs omnibus, qui iudicio Reçtoris de consilio Præfeti studiorum magis idonei censebuntur, mittantur per vices sapius, omnino autem festis solennibus diebus, & in aduentu Illustrium virorù in Aedes Archiepiscopales, qui ad mensam Reuerendissimi Archiepiscopi vel latinè orent, vel Italicè concionentur, accommodatè ad diem festum, vel ad Euangelium, quod in sacro pronuciatum fuerit.

Neque verò quisquam conciones in Archiepiscopalibus edibus habeat, qui nò eas prius in Seminario recitauerit.

De Cantu & Scriptione. Cap. IIII.

Lectionem catus, qui firmus dicitur, omnes quotidie adeant; Qui verò a Reçtore de Consilio Magistri Musici idonei iudicati fuerint, etiam eius, qui figuratus appellatur: idque statim a prædio; & quidem à Solennitate Resurrectionis Domini nostri vsq; ad mensam Septembris, duarum horarum spatio; alijs verò temporibus horæ cum dimidia tantum.

Mædetur autem alicui ex poritioribus, vt prima elemèta tyronibus tradat; mox neantur que omnes, cum in posterum ordinis sacros suscepturi fuerint, etiam de peritia cantus sibi examen esse subeundum.

Omnes a Paschate Resurrectionis vsque ad Vacationes, singulis diebus duas horas dent, vt eleganter & graphicè pingere literas discant; ac primò quidè, tantum paulò in scribendo exercitationes a præceptore externo ad eam rem conducto instituantur; deinde ipsi vicissim alios doceant, vt a Reçtore constitutum fuerit.

De gubernatione temporali. Cap. V.

Omnes in vnum & eundem locum conueniant ad cibum capiendum: quia verò omnes vno & eodem tempore cibum sumere non poterunt, prima, & secunda extruetur mensa, vt qui primæ non possunt, secundæ accumbant mensæ.

Autæ

Antequam discumbant, Rector benedicat Mensam, & eo absente is, qui proxime post Rectorem loco in mensa adest. Idem, ubi sine fecerint edendi, Deo gratias agat.

Vtroque in munere omnes stantes deo & capite reuerenter respondeant.

Lectio in mensa tum prima tum secunda de perpetuo adhibeatur.

Primum quidem vnius capituli ex sacra Scriptura, deinde alterius ex Martirologio, tum reliquum tempus donec tintinnabulo signum datum fuerit, consumatur in lectione libri alicuius pij, qui Italico sermone conscriptus sit.

Idque nisi loco lectionis statis diebus, ut superius dictum est, aliquis ex clericis vel latinè oret, vel Italicè concionetur. Qui si dicendi finem prius fecerit, quàm qui accumbunt edendi, quod reliquum erit temporis, legat librum spiritualem Italicè scriptum.

Fercula clericis duo apponantur mane, & vesperi, iurulentum alterum, alterum obsonium, pro ratione temporis; quod eius erit quantitatis, qualis prescribetur.

Festis autem, sicut & sextæ feriæ diebus cum abstinetur, dictis duobus addetur tertium pro prima vel extrema esca: tempore verò relaxationis mane addatur quartum, vesperi autem primum aut vltimum detrahatur.

Idemque præteretur in prandio diebus ieiuniorum.

Vini alterum tantum genus apponatur ad præscriptam mensuram, æstiuo autè tempore aliquid vini albi interdum adiungatur.

Superioribus præter iurulentum ferculum, & obsonium, siue elixum, siue tostum, apponatur prima & postrema esca.

Et ieiunij tempore duplex adhibeatur obsonij portio.

His demum vinum album & nigrum propinetur, præsertim æstiuo tempore.

Per hyemem mane a prandio, vesperi a cœna excitetur ignis in singulis locis ad recreandum animum assignatis, qui tamen etiam alia hora poterit accendi, cum superiori videbitur ob iustam causam.

Singulis tribus mensibus fiat certior Reuerendissimus Archiepiscopus de numero Clericorum, qui ingrediuntur in Seminarium, & egrediuntur, & de duodena quæ soluitur.

Certior fiat Archiepiscopo de numero Clericorum.

Non recipiantur in Seminarium Clerici post ferias Autumnales, nisi plane satisfecerint pro duodena quam solunt, non solum pro tempore transacto, sed etiam pro futuris sex mensibus, pro quibus ante partem eam soluere debent.

Clerici quo modo recipiendi post vacationes.

Clerici, quibus aliqua concedetur facultas accedendi ad proprias domos, si tempore eisdem præscripto non reuertentur, nè recipiantur in Seminarium sine expressa Reuerendissimus Archiepiscopus licentia.

Habeatur perpetuo congregatio Seminarij, in ædibus Archiepiscopalis semel in hebdomada; feria tertia, mane post diuina peracta; sæpius etiam, ut opus erit, præter eas, quæ quotannis in ipsius Seminarij Visitatione haberi solent.

Congregatio Seminarij Archiepiscopi, quando, & de qua ratione habenda.

Huic congregationi interfint constituti ex decreto Concilij Tridentini, pro ratione materiæ, de qua agendum est.

In ijs quæ ad mores pertinent, delecti pro moribus; in temporalis administratione, electi pro rebus temporalibus.

Præter alios Rector Seminarij, tum etiam qui ministri aliquando vocandi erunt pro negotijs tractandis.

In Congregatione spiritualium rerum ea proponantur, ac deliberentur, quæ ad disciplinam, mores, ac studia pertinent.

In temporalis autem congregatione ea pertractentur, quæ ad domesticas rationes, iurium conseruationem; bonorum amplificationem, prædiorum & ædium instaurationem; & locationem, fructuum exactionem, expensarum totius annirationes, & quæ ad alia eiusdem generis spectant.

Res omnes de quibus in Congregatione inita est consultatio, ad Reuerendissimum Archiepiscopum cum ipse congregationi non interfuerit, referantur: qui, siue congregationi interfuit, siue nõ, ubi Deputatorum sententiam (quam tamen ex Decreto Provinciali sequi non cogi-

Prou. 5. tit. de Seminario.

rogatur) audierit, ipse deliberet: ac statua; quæcunque pro sua pietate & prudentia, ad Seminarj utilitatem potiora esse existimauerit.

Quidquid deinde Reuerendissimo Archiepiscopo videbitur, Rector ipse quæ primum, & diligenter exequatur, nisi alium idem Archiepiscopus delegarit.

Libri ad rationes Seminarj pertinentes.

Habeatur liber, quem magistrum appellent, in quo describantur a supputatore rationes accepti & expensi, reddituum ad Seminarium quouis modo spectantium; In eoque describantur dietim clericorum nomina qui admissi fuerint, & annuatim aliquid soluant.

Habeatur item alter liber, qui contineat inuentarium domesticae suppellectilis;

Conficiatur item liber, in quem referatur status omnium clericorum; qui dietim admissi fuerint, scilicet.

Si quidquam annuatim soluant.

Qualis causa, & quando data.

Nomen, & Cognomen eius, & patris.

Ætas clerici.

Clerici status breuis; scilicet.

Patriæ habitationisve locus, Parochia,

Plebs, Portæ, si in vrbe est.

Qualitas literarum dimissoriarum, si alienæ diocesis est.

Ordo, quem habet.

Beneficium, si quod habet.

Talenta, & progressiones cuiusque; in studijs, & moribus.

Atque hi quidem libri omnes, sicut

& alia omnia scripta iurium ac honorum,

in Archiuo Seminarj asseruentur.

Capla pecuniarum vbi & qua ratione asseruantur.

Capla pecuniarum asseruetur in Seminario in Cubiculo Rectoris, & claues duæ diuerso opere fabrili eidem appositæ sint; quarum vna à Rectore, altera à Thesaurario custodiatur, nec alter sine altero reponere in ea pecunias, vel extrahere possit.

In eadem asseruetur liber, in quo describantur pecuniæ omnes, dum in ea reponuntur, cum memoria sigillatim descripta, cuius causa receptæ sint.

Emptor, Clericorum omnium qui in Seminario degunt, pecuniam asseruet; neque ipse eam expendat, aut clericus restituat, sine Rectoris facultate.

Distributio horarum totius anni.

Cap. VI.

Hyemali tempore.

Hora vigesimaquarta signo dato, omnes in cubiculum se recipiant, spatio duarum horarum cum dimidia, studijs operam daturi.

Hoc etiam tempore repetitiones habeantur; Superiorum scholarum vniuersi; elassi trium horæ quadrantium, inferiorum integræ horæ spatio attributo.

Inde ad cenam ibitur: post cenam hora relaxationi animorum detur, ita tamen vt extremo huius horæ quadrante, meditationis matutinæ ratio reddatur.

Conueniant hinc omnes in Ecclesiâ, vbi futuræ meditationis argumentum accipiant.

Postea quadrantis horæ spatio conscientia excutiendæ assignato, alter quadrans recipiendis in lectum detur.

Hora vndecima cum dimidia, surgatis, qui alios excitare debet, & statim Prefectorum lucernas accendat; ab eoque sub duodecimam horam signo surgendi dato, semihora ad vestes induendas, abluendas manus & sternendum lectum, concedetur.

His peractis semihora mentali orationi; quadrans officio B. Virginis persoluendo assignetur.

Sub horam decimam tertiam studia resumantur, donec signo Braidenfischolarum dato, ad Missam omnes statim conueniant; qua audita partim ad gymnasia domestica se cõferant, partim Braidam eant; hora lectionibus, quas audiunt in Collegio Braidenfischolarum præfinita.

Braida reuersi alij, qui domi in scholis sunt dimittentur, ac de vestigio purgatis Dormitorijs, ineatur prandium.

A prandio vnus horæ spatio cessetur a studijs, ac lectiones cantus tum figurati, vt appellant, tum firmi habeantur; quibus absolutis, omnes in cubiculum se recipiant, ac ibi Braidenfischolarum expectent; Hoc audito omnes ad scholas eant, distinctis interuallis iuxta classes quibus adscripti sunt, vt de Matutino tempore dictum est.

Braida domum reuersi, vesperarum, &

COM-

completorij preces persoluant, tum studijs operam dent, donec ad repetitiones signo dato vocentur.

Æstiuo tempore.

Mane post horam septimam cum dimidia signo surgendi dato, seruetur eadem distributio temporis, quæ hyeme, vsq; ad finem recreationis, quæ agatur vnus horæ spatio cum dimidia: quo tempore partim Musica, partim scribendi arti addiscendæ vicissim dent operam, semihora vnicuique exercitatio præfixita.

Post recreationem semihora quieti detur, tum vocentur ad repetitiones, eadem ratione quæ superius exposita fuit: deinde vsque ad signum scholarum studijs opera detur.

Vt Braida reuersi sunt, Vesperarum, & Completorij precibus persolutis, ad cenam eatur, seruato post cenam ordine superius explicato.

De Vacationibus, ac diebus ad relaxandum animum assignatis.

Vacationes ne dentur antè natiuitatem B.V. ac non nisi absoluta à Reuerendissimo Archiepiscopo visitatione; differantur quæ ad summum vsq; ad diem festum S. Luca: quo tempore Clerici omnes in Seminarium reuertantur; neque citiquâ sine facultate diutius abesse liceat.

Singulis hebdomadibus, die nullo festo interueniente, dies Iouis relaxationi animorum assignetur: ac eo die hyberno quidem tempore mane scholæ habeantur; nec æstiuo tempore permittatur adolescentibus, vt toto die ludant, sed mane & vesperi certam horam dent ambulationi.

Cum aliqua de causa ad domesticos lares ire cõtegerit, ibi per aliquos dies mansurj, sine literis commendatijs Reuerendissimi Archiepiscopi discedere ne liceat; ac in reditu testimoniales literas reportent, quibus de eorum actionibus testatum fiat, ac ijs præcipuè capitibus respondeatur, quæ in commenda-

ticia epistola continebantur; Quarum literarum exemplum infra ponetur, & appetente Vacationum tempore, tot quot opus fuerint pro numero Clericorum exscribantur, vt opportunè parata sint, ac clericis abeuntibus detur perferendæ.

Quo tempore dum absuerint, exteriori veste nigri coloris semper vtantur, nisi in itinere, aut per pluuias. Superpellicem secum ferant, & vbiunque fuerint, saltem diebus festis, eo induti, in Ecclesia Parochiali diuinis officijs intersint.

Locus aliquis per emptionem, aut permutationem comparetur, in quo omnia, quæ inferius scripta sunt, ædificari possint, etiam si nulla ibi sit fabricæ structura.

Nam successu temporis, aliqua applicatione Seminario facta, aut aliqua re legitime alienata, facile sine detrimento Seminarij ædificium extruetur.

Sit primum intra fines Portæ Orientalis, aut Nouæ, si fieri possit, vbi maxime salubre sit cælum, ac ab vrbe saltem mille passus distet.

Situs sit iugerum octoginta, vel ad minus multum septuaginta.

Vndique pariete, aut firmissima sepe saltem cingatur.

Loco sit ab exteriorum aspectu libero, vt ne à quocquam vicinorum, quid intus geratur aspici possit.

In ædificio hæc sint: Sacellum honesto loco ad Missæ sacrificium celebrandum.

Triclinium, in quo commodè duo mensarum ordines construi possint, ea latitudine, & longitudine, qua decet, caminumq; a capite habeat.

Culina, ac in ea puteus.

Cella vinaria exigua, in qua vini quantum satis sit, & ligna asseruentur.

Promptuarium, in quo suppellex domestica, panis, ac huiusmodi alia reponantur.

Cubiculum paulò maius cum camino, vt si ventus vehemens, aut turbulenta tempestas & perfrigida sit, in id se recipiant.

Cubiculum alterum, vnus aut alterius lecti capax.

Por-

Porticus tres superius tectæ ad recreationes distinguendas, quò se conferant, si repetitus imber exoriat, aut magni æstus sint; vel duæ saltem in præsentia. Domiciliùm separato loco, in quo villi cus, seu loci castos habitet.

Solum transactis vijs latis ad regulam directis, quadrato intervallo decenter distinguatur; quæ propaginibus vitium altius præsentis contegantur; sitque vndique vitibus, varissique frugiferarum arborum generibus confutum.

Dææ exiguæ tabulæ conjunctæ, in ijsq; singulis bina scaphia distincta.

Formula Epistolæ commendatiçæ ad Parochos.

Carolus S. R. E. Presbyter Cardinalis Tit. S. Praxedis, Dei, & Apostolicæ sedis gratia Archiepiscopi Mediolani.

Reuerende Paroche. Cùm hoc tempore, vt valetudinis ratio postulat, dilectis in Christo nostri Seminarij Clericis ad suos lares redeundi facultatem fecerimus, vt ingenij, corporisq; vires, assiduis studiorum laboribus defatigatas per dies aliquot reficiant, instaurētque: (sed ita tamen, vt relaxatio ecclesiasticam disciplinam redoleat) quo vegetiores ad intermissa literarum studia reuertantur: Ioannem Peruscum eiusdem Seminarij alumnùm istuc proficiscentē his tibi literis commendamus; atq; iubemus, vt quamdiu istic morabitur, eius totam viuendū rationem diligenter obserues, atque hæc præcipue.

An quotidie, mane & vesperi orationi vacet.

An singulis quindecim diebus peccata sua probato sacerdoti confiteatur, Sanctissimamq; Eucharistiam sumat.

An diebus festis Missæ cõuentuali, reliquisq; officijs in Ecclesia tua superpelliceo indutus religiosè interfit, inseruiatq;.

An ordinum, quibus est initiatus, functiones frequenter exerceat.

An doctrinam Christianam in ecclesia tua horis statutis doceat singulis diebus festis.

An clericali vestitu talari decenter vtantur, & cum iugiter deferat, tonsuramve gestet.

An aliquod armorum genus deferat, vel quippiam aliud in concilijs nostris clericis prohibitum committat.

An cum laicis, & præsertim mulieribus, versetur.

Hæc, & si quæ sunt alia, a te quàm diligentissimè animaduerti volumus.

Vbi verò redeundi tempus aduenit, tu literis sigillo tuo munitis, prius tamē Vicarij foranei approbatione subscriptis, quidnam in singulis dictis capitibus, aut alia in re excessus vel defectus extiterit, (super quo conscientiam tuam oneramus) sigillatim nobis eumulatissimè significabis.

Illud te admonemus, hoc nobis ita cordi esse, vt si vnquam aliàs, hoc tempore in primis a te præstari diligentissimè velimus. Dat. Med.

Formula Epistolæ commendatiçæ ad Vicarium Foraneum.

Carolus &c.

Admodum Reuerende Vica. Quidam valde de Clericorum qui in Seminario viuunt, recta institutione solliciti simus, vel ex hoc perspicere potes, quòd non ijs solum literis contenti, quas ad Parochos damus, ad te etiam perscribere voluerimus: vt cognita nostra cura, quam habemus de istis, qui aliquando futuri sunt huius Ecclesiæ Ministri, hoc in primis tempore, quo veniendi domū facultatem habuerūt, eorum qui sub tuo degunt Vicariatu, & quorum nomina subiciuntur, totam viuendū rationem per te & per alios diligenter obserues. Et quamuis Parochis mandauerimus, vt litteras quas ad nos missuri sūt, prius ad te approbatas, & subscriptas mittant; volumus tamen, vt ipse etiam priuatim de toto illorum vita genere nos eumulatè certiores facias, pariterq; quo die literas nostras tibi, Parochiasque præferant. Dat. Mediolani. &c. Ioannes Franciscus, filius Ambrosii N. filius N.

De

De Visitatione. Cap. VIII.

Quo tempore habenda Visitatio Seminarij.

Hebdomada Resurrectionis, ac circiter festiuitatem Natiuitatis B.V. Reuerendissimus Archiepiscopus adhibitis in consilium Deputatis, generalem Visitationem habeat; in qua delibere, quæ ad Clericorum eiusdem Seminarij institutionem, disciplinam, mores, studiorum progressionem, rerumque temporalium administrationem at tinet.

Quæ in ea peragenda. Clericorū examē, & ratio examinis.

Visitationis initio, si liberit, Ecclesiam, & Sacristiam visitet.

Deinde examen fiat adolescentum, ab his quos idem Reuerendissimus constituerit, adhibitis rerum spiritualiū præfectis.

Examinatores, ab his qui maioribus disciplinis operam nauauerint, Primò de materijs, quæ illis explicatæ fuerint sciscitentur; tum rursus datas responsiones nouis quæsitis vrgeant, vt inde colligatur, quos in ijs studijs progressus fecerint.

Qui Rhetoricæ, & scholis inferioribus adscripti fuerint, omnes aliquid iuxta suarum Classium ordinem componant, separatim, distinctis locis, ijsque clausis; nec inde prius exeant, quàm scriptio nes ei, qui ad eas colligendas deputatus fuerit, dederint.

Quas deinde singuli coram examinum præfectis legent.

Postea Rhetoricis auctor aliquis latinus detur explicandus, Orationis nimirum Ciceronis, aut aliquis ex Poetis.

Tum etiam aliquid inquiretur de præceptis artis Rhetoricæ, ac de Græcis literis.

Idem ordo adhibeatur (ratione tamē Classis habita) in eorum examine, qui in prima, aut secunda Humanitatis Classe versati fuerint.

Qui Grammaticam non excefferint, illis aliqua ex Epistolis Ciceronis familiaribus explicanda proponatur; deinde quàm in præceptis Grammaticæ periti sint, exploretur.

Ratio status cuiusq; describendi.

Vt quisque hac ratione examinatus fuerit, quod specimen ingenij & doctrinæ dederit, in statum referatur: cuius hæc erit formula.

N. filius. N. loci. N. Pleb. N. Med. Diocesi.

Annorum. &c. completorum, die tali, mensis N. anni, prout fuerit.

Initiatus vel non. Ponantur ordines.

Receptus die tali, Mensis N. Anni N.

Parentes habet superstites vel non, fratres, sorores, tot quot fuerint.

Patrimonium tenue, mediocriter, pingue, vel nullum.

Soluit nihil, vel quid soluat.

Adscriptus est Classi Primæ Humanitatis, vel secundæ, aut dat operam Theologia, vel Metaphysicæ. Ponatur tempus quo primùm huic Classi adscriptus est.

Diligentia. Mediocriter, vel &c.

Ingenij. Boni, vel

Memoria. Bonæ, vel

Spei. Bonæ, vel exiguæ.

Talentum habet ad concionandum &c.

Examinatus die tali &c.

Si sit ex aliqua inferiori Classe.

Compositione. Satis, fœcè

Præceptis. parū, vel

Auctoris, explicatione. mediocriter.

critera.

Idem dicendum de cæteris.

Si grauioribus studijs, puta Theologia, aut Philosophiæ dat operam, ponatur

ita. Bene, vel male respondit.

Apprehendit.

Discurrit.

Et soluit obiecta.

Ad hæc, certior fiat à Rectore de disciplina, & moribus cuiusque, ac singulos separatim alloquatur; quæ sit eorum mens, quis sensus, quàm in uocatione stabili inquirat, ac si quid aliud præterea scire uoluerit.

His omnibus absolutis, & cognita per examen cuiusque peritia, Reuerendissimus Archiepiscopus statuatur, an ad maiores Classes promoueri debeant: tum præterea delibere, si qui alicui ministerio, aut beneficij Ecclesiastici, aut docendi, aut alterius rei addici possint.

Rursus si qui propter nullam aut exiguam in literis aut moribus, progressionem, acriter puniri debeant, aut etiã si opus fuerit, e Seminario expelli.

Quæ

Alia quædā in uisitatione præstantur.

Quæ postquam constituerit subducta ratione vacantium locorum, decernat, an sint aliqui in huiusmodi loca Seminarij forensibus substituendæ; aut si alij recipiendi, qui a Vicarijs Foraneis, vel a Visitatoribus propositi fuerint, aut qui libellos supplices obtulerint.

De Rectoris administratione, ac de ceteris officialibus Seminarij percurretur, an bene & diligenter omnes suis muneribus fungantur; ut si quid opus fuerit, provideat.

De alijs præterea, quicumque aliquod in Seminario officium gerunt, quarat, an omnes munus suum fideliter ac diligenter exerceant; ac si opus esse viderit privata monitione, aut obiurgatione, aut mutatione, omnes perturbationum causas tollere studeat.

Tum ad scitis rerum temporalium deputatis, rationes accepti & expensi diligenter inspiciat, & alia ad temporalem administrationem spectantia cognoscat: si quid in his omnibus innovandum constitueridumve sit, decernat.

Præter hanc generalem visitationem tertio quoque mense saltem, nisi iusta causa impeditus sit, Seminarium visitat, iuxta Prouincialis Concilij secundi constitutionem.

Mittat etiam nonnunquam peritos homines ex tempore, qui lectiones cuiusvis generis audiant, & adolescentum exercitationibus literarijs intersint; ut qua ratione in studijs progrediantur, animaduertant.

De Clericis in Seminarium recipiendis. Cap. I. X.

Maxima cautio adhibenda est in eo præcipue, ut idonei Clerici in Seminarium recipiantur: neque solum ingenium, & habilitas ad studia literarum, functionesque Ecclesiasticas exercendas spectetur; sed multo magis morum ac disciplinæ in singulis ratio habeatur.

Quales enim ij fuerint qui admittentur, tales prorsus è Seminario fructus existent.

Quocirca quamuis Reuerendissimo Archiepiscopo liberum sit, quouis tem-

pore clericos in Seminarium recipere; vtilius tamen videtur fore, si id tantum paucis ante vel post Resurrectionis Domini nostri solennitatem, & Natiuitatis B. Virginis festiuitatem diebus faciat. Tunc enim, cum Visitatio generalis, vt supra expositum est, ab eodem sit habenda, ex omnibus qui admitti petierint, ij præcipue seligetur, qui experimeto examinis facti, & Inquisitionibus de ijs diligenter habitis, præ cæteris idonei iudicati fuerint.

Qui verò in Seminarium optabunt admitti, Vicarii item Foranei qui aliquos proponunt, mense saltem ante prædictos solennes dies ad Reuerendissimū Archiepiscopum tabellas supplices deferant: in quibus descriptum sit nomen & cognomen eius qui petit admitti, Patris, Parochia, Locij, & Plebis, si ex Die cæsi sit; Porta, si in Ciuitate domiciliū habeat.

Reuerendissimus Archiepiscopus tabellis supplicibus acceptis, mandat (si in eis recipiendis consueta ratione vti voluerit) vt Rectorem Seminarij adiant, ac coram eo a Præfecto studiorum, aliisque ei muneri præpositis, ea ratione quæ infra exponetur, examen subeant; vt Visitationis tempore, eorum status, tum quò ad scientiam & eruditionem, tum quò ad mores & pietatem confici possit.

Cum quis in examen venerit, eius ætas potissimum spectetur; cum nullus in Seminarium maus recipi debeat, qui Philosophiæ, & Theologiæ studia perficere commode non possit; nisi aliter Reuerendissimo Archiepiscopo videatur aliqua iusta de causa.

Quindecim annos nati, primæ Classis Grammaticæ aut idonei sint, aut saltem sex mensum ad summum spatium habiles futuri sint.

Qui decimum sextum compleuerint, apti sint, qui saltem gymnasio Humanitatis adscribantur.

Qui prouectiores fuerint, si decimum octauum attigerint, poterunt admitti ad primam classem Humanitatis: qui verò hanc ætatem exceßerint, apti sint ijs classibus, quæ supra dispositæ sunt vbi de studiis agitur, seruatim conditionibus

Seminarium admitti solent.

Præstanda ab ijs qui petunt admitti.

Ratio examinis admittendorum.

abrupta
lrv acris
abrupta

Tit. decr.
19 pag. 68.

Que cauend
da in recep
tione Cle
ricorum.

Que tempo
ralia in

bus ætatis, eorumque omnium quæ requiruntur in ijs, qui sunt ad eas classes promouendi.

Examen autem omnino exactè fiat, ea ratione, quæ hoc loco præscribitur.

Primo quidem efficiant examinatores, ut is de quo examen faciendum est, Latinum aliquem auctorem explicet: de inde vulgari sermone præscriptam aliquod thema in latinam linguam conuertat: Postremò ab eo præceptorum Grammaticalium rationem exquirant: nisi fortasse altioris eruditionis cognitionem præferat.

Proponetur item unicuique aliquid, quod memoriæ mandet, idque maxime si adulta ætate sit; ut ex eo, quid ingenio conscribi possit perspiciatur.

Ratio stat^o
eorum con
suetudi.

Examine peracto, vniuscuiusque status conscribetur in hanc formam.

Antonius Ripa filius Ioannis loci N. Plebis. N. Med. Dioc.

Si verò sit Ciuitatis.

Portæ Nouæ, Par. S. Bartholomæi.

Annorum 15. vel 16. &c. Ætas autem habeatur ex processu ætatis & natalium agitato, ad formam præscriptam a nobis, prout infra dicitur.

Initiatus, vel non.

Parentes habet superstites, vel non, fratres, sorores, apponendo numerum singulorum.

Patrimonium, nullum, vel tenue, vel mediocriter, prout in factis erit.

Beneficium obtinet vel non.

Duodenam soluet, vel non, & quamnam.

Ingenij } Boni, vel mali, mediocris vel debilis: in vnoquoque horum trium, prout in examine comprehendetur.

Peritia autem cuiusque subsequenter describetur in hanc formam.

Examinatus supradictus.

In expositione Auctoris Repertus fuit infra mediocritatem; Intelligens lingue latinæ, vel mediocriter, vel supra mediocritatem, &c.

In Præceptis Grammaticæ non excessit aduerbia, vel participia, &c. Et in his vel infra mediocritatem, vel mediocriter, &c.

In compositione idem seruetur.

His confectis, Rector (nisi malit Reuerendissimus Archiepiscopus hoc munus alteri delegare) de eius vita & moribus, si in Ciuitate habitet, a Præfecto Portæ, aliisque probatis viris; sin externus sit, a Vicario Foraneo, aliisque fide dignis testibus secretò cognoscat, atque hæc potissimum diligenter inquireat.

Inquirenda
circa vitæ,
mores &c.
admittenda
dorum.

An singulis saltem mensibus peccata sua probato Sacerdoti Confessus sit, Sanctissimamque Eucharistiam sumpserit.

An Scholis Doctrinæ Christianæ in Ecclesia statutis diebus ac horis interfuerit.

An talari vestitu ad præscriptam formam vsus sit, ab eo tempore, quo concessu Reuerendissimi Archiepiscopi Clericalem habitum induit; cuius etiam licentiam scriptam exhibeat, antequam in Seminarium recipiatur.

An diebus festis in Ecclesia superpelliceo indutus, diuinis officijs religiose interfuerit, se duloque interfuerit.

An ludum literarium frequentauerit; huiusque rei testimonium etiam a præceptore ipse asserat.

An cum laicis versatus sit; ac ijs, quibus moribus præditi.

An arma ferat, aliaque huiusmodi.

His præfectis, Rector quidquid cognouerit, Reuerendissimo Archiepiscopo significet, eique simul statum exhibeat, ut ipse de eo admittendo vel reiiciendo decernat, prout visum fuerit.

Admissi a Reuerendissimo Archiepiscopo, antequam in seminarium recipiantur, dent idoneum fidei iussorem ad præscriptam formam, ut infra, cuius etiam rei fidem seu testimonium scripto exaratum Rectori asserant.

Paranda
Clericis an
tequam se-
minarium in-
grediantur.

Si verò aliquid pro victu soluant, dimidiam partem representent.

Omnia præterea, antequam ingrediantur sibi comparent, quæ in sequenti tabella continentur; atque hæc ad formam in constitutionibus præscriptam.

Breuiarium, Diurnum, officium E. V. atque ea ritu Ambrosiano.

Corona.

Tabella, in qua sacra imago aliqua sit depicta.

Vasculum ad aquam benedictam continentiam.

Vestis

Vestes exteriores duæ laneæ, violacei altera, altera nigri coloris.

Interiores item duæ, quarû altera hyemis tempore, altera æstate deferatur.

Illa è panno laneo crassiori, hæc è subtiliori (vulgò sarza appellat) sit confecta.

Epitogium, seu vestis domestica, iuxta præscriptam formam.

Pallium, quod ferrarolum appellant.

Pileus ad formam, & birretum, cuius interior pars nigri tantum sit coloris.

Cingulum, quod nec sericum sit, nec reticulatum, sicut neque vincula tibi alium.

Sex ad minimum indusia, quorum collaria, nec crispata sint, nec vlllo artificio elaborata.

Manutergia duo, aut tria: Sudariola tot, quot opus fuerint.

Conciones alicuius probati auctoris, & liber aliquis de rebus spiritualibus conscriptus; prout superiori videbitur; ac ij præterea omnes, quibus in gymnasio necessariò vti debent.

Lectus, capsa, scrinium maius, & minus, scabellum iuxta formam Seminarij, Culcitra stramentitia, Anaclinterium, lintea, lodices ad vsum, tum hyemalis temporis, tum æstiu, ad formam Seminarij.

De fideiussore dando ab ijs, qui Seminarium ingrediuntur, ac testimonio ætatis exhibendo.

Cap. X.

Nvllus in Seminarium recipiatur, nisi prius idoneum fideiussorem dederit; qui pro eo spondeat, non solum quoad repræsentationem pecuniarum singulis sex mensibus, quas pro victu soluere debet; sed etiam vestitu iuxta Seminarij constitutiones: Et qui, si Clericus è Seminario sine facultate Reverendissimi Archiepiscopi discesserit, aut propter improbitatem, aliamve eiusmodi causam expulsus fuerit; in his omnibus, & singulis, alijsque in formula cautionis cõsuetæ præscriptis, si quid horum contigerit, teneatur pro victu soluere, quæcunque eo nomine Reverendissimus Archiepiscopus, aut eius

Vicarius iusserit, pro eo tempore uniuerso, quo in Seminario commoratus fuerit.

Fideiussores ne accipiãtur, nisi domiciliũ in Ciuitate habeant, & ad præscriptam formã approbati, & collaudati.

Omnes ætatis, & natalium testificationes scriptas, ac illius iudicio, qui à nobis constitutus fuerit, probatas afferant; quas nisi eiusdem subscriptione signatas exhibeant, ne recipiantur.

In ætate Clericorum exscribenda, notetur expressè dies, mensis, annus, quo quisq; natus fuerit, hoc modo.

Natus die mense & anno

vt constat ex processu approbato: quò possit facile, quotiescunque opus sit, subducta ratione, haberi ætas vniuscuiusque.

Poterit tamen hæc diligentia prætermitti, si ex libris Matrimoniorum, & Baptismorum testimonium probatum extet: ex quibus describatur ad verbũ exemplum verborum, quibus testatum sit, Matrimonium inter parentes eius, qui recipiendus est, contractum esse, & insuper diei quò quis talis baptizatus est; quo eum ex legitimis nuptijs esse procreatum probetur, ac eius ætas inuestigetur.

SECUNDA PARS.

Quæ ad Officiales Seminarij pertinent.

De Officialibus in genere. Cap. I.

Seminarij Officiales, alij Ecclesiastici, Laici alij esse debebunt; qui cum omnes vitæ integritate conspicui, tum præsertim Ecclesiastici, vita, & moribus probati sint, & in his quæ eorum muneris sunt, exercitati: qui, si fieri possit, omnes ex Oblatorum Congregatione deligantur, ac potissimum Rector eiusdem omnino sit congregationis.

Rector igitur præ cæteris sit ætate prouectus, auctoritate grauis, spectata probitate, ab omni onere residendi solutus, peritus disciplinæ clericalis, ac eius præcipuè, quæ ad Seminarium

Fff spectat;

spectat; maximeq; expediret, vt ex eorum numero deligeretur, qui olim in Seminario fuerint instituti; atque Ecclesiasticæ Disciplinæ retinens, ac studiosus; & in ijs sit intelligens rebus, quæ sunt temporalis administrationis; omnium primus, eiq; ceteri cuiuscunque ordinis, tam qui in Seminario præcipuo, quam qui in alijs degunt, in functione munerum suorum, ac in omnibus profusis rebus, quæ ad Seminarij referuntur vtilitatem, obtemperare teneantur.

Minister, qui Rectoris vices gerat, thesaurarij etiam, si modò idoneus sit, fungatur officio.

Confessarius, præfectus studiorum, qui ite bibliothecæ curam gerere poterit.

Præceptores tot, quot ad earum classiu, quas supra disposuimus, institutionem requiruntur.

In singulis cubiculis bini præfecti ex clericis ipsis à Rectore constituantur: qui eos potissimum seliget, quos longo vsu, pietate, & prudentia præstare ceteris cognouerit; disciplinæq; ac progressionis Seminarij amantes.

Eisdem pro suo arbitrio mutabit, & amouebit, vt Seminarij rationibus expedire censuerit.

In Canonica, & alijs Seminarijs foenibus, sint Vicarij ministri, qui Rectori pareant, & illi regiminis, & omnium rerum, quæ illic aguntur, rationem reddant; sicut & ministro in ijs, quæ ad eius officium pertinent.

Constituatur præterea hi decem inferioris ordinis serui: obsonator seu emptor, dispensator, Ianitor, Vestarius, qui etiam ægrorum curam gerat; cellarius, qui etiam triclinij curam habeat; famulus Rectoris, qui ab eo non impeditus, alia etiam domestica prout opus fuerit munera præstet: Pistor, scopator, qui Pistori in pane conficiendo auxilietur; coquus, subcoquus.

Hos autem Rector, eodem modo prout visum fuerit, mutabit, & è Seminario dimittet.

Ad hanc item normam dirigatur Seminarij Canonice, & eorum quæ in Diocesi sunt, administratio.

Præter hos, qui domi officia obtinebunt, conducantur duo magistri (si qui dem in Seminario ad id muneris idonei non reperuntur) à quibus in cantu, & scripture clerici erudiantur.

Medicus certus, qui egrotos curet: Chyrurgus, siue tonsor, qui venam secet, cum opus fuerit, capillos tondeat, aliaq; sui muneris officia præstet.

Ratiocinator, qui rationibus subductis summam reddituum, & expensarum Seminarij conficiat, ac in libro maiore conscribat.

Deligantur etiam, qui negotia prædiorum Seminarij procurent.

Quibus omnibus certa merces à Reuerendissimo Archiepiscopo constituitur, adhibito etiam Deputatorum consilio.

Hos autem omnes Rector ne mutet sine Reuerendissimi Archiepiscopi facultate.

Illud præcipue Sacerdotes omnes cõtendant pro viribus, vt clerici eũ finem, qui exspectatur, assequantur: ideo cauebunt, ne quid committant, quod ab Ecclesiastica disciplina, & Seminarij institutionibus alienum sit, quodve, illorum mores corrumpere queat.

Quamobrem obseruantissimi sint institutionum Seminarij, quæ de communi vita, pietate, disciplina, & moribus præscripta sunt.

Singuli onus sibi iniunctum exequantur: quod si interdum impediti fuerint, Rectorem commonefaciant.

Quotidie, nisi legitime impediti, in Ecclesia Seminarij Missæ sacrum ad præscriptum tabellæ in Sacristia asseruandæ faciant: foris autem ne celebrēt, nisi facultatem à Rectore obtinuerint.

Non recipiant, neq; alijs offerant aliquid, quod ad Seminarium attineat, etiam si esculētum, poculentum ve sit, nisi prius impetrata facultate Rectoris: neque curent rem aliquam Seminarij singularem, nisi illa ab ipso Rectore, vel Ministro fuerit concessa.

Familiaritatem Clericorum non ament, neque cum domo exierint, aliquem socium infcio Rectore deligant, vel ducant.

Cum Mediolano aliquādo discedere cogentur.

ogente necessitate acciderit, Rectorem admovent, & claves, aliasq; res ad usum domus necessarias illi, vel Ministro restituant.

Extra ædes Seminarij cibum nè capiant infcio Rectore, neque in priuatis cubiculis.

Domo egressi, ante Salutatio nis Angelicæ signum redeant.

De Officio Rectoris. Cap. II.

Illud sæpius Rector animo repetat, quàm graue suis humeris onus incumbat; cum ab eorum, qui in Seminario viuunt recta institutione, totius Diocesis reformatio pendeat.

Quapropter, vt qui illius fidei cõmissi sunt, eos e Seminario fructus percipiãt, quos ecclesia sancta, ac Tridentinum præcipuè Concilium sibi proposuit; quam diligentissimè curet, vt in se ipso eas ad viuam virtutes exprimat, quas in clericis requiret; ita vt qui illi subiecti sunt, in eo tanquam in speculo expressam videant eius vitæ imaginem, quæ illis omni studio sit effingenda: meminertq; , exemplum viuam esse Doctrinã; nec sibi minus cum taceat quàm cum loquatur, esse alios ad pietatem incitandos.

Diuinã in primis gloriæ amplificationem, clericorũ in omni virtute perfectionem semper ante oculos habeat, & ad eum finem omnes cogitationes referat, & curas.

Studeat, vt quæ ad spiritualem progressum spectant, rectè atque ordine ad ministrantur; vt quotidianæ, aut aliàs statæ exercitationes, nisi necessaria de causa non intermittantur.

Curam omnium collegiorũ eiusdẽ Seminarij primam, & præcipuam habeat.

Interrogatus à Reuerendissimo Archiepiscopo de vniuscuiusq; clerici statu, quæcunq; is scire voluerit, fideliter aperiat; præcipuè si de ordinibus ei conferendis, aut eo ad curationem animarũ mittendo Reuerendissimus Archiepiscopus cogitet; caueatq; præsertim, nè aliquid gratiæ tribuat.

Si quid alicuius momẽti, aut exequi, aut innouare necesse sit, non nisi re cum

Reuerendissimo Archiepiscopo comunicata id faciat, eiũq; auctoritatem, & consilium sequatur; quod idem seruet, si contingat aliquid, cui ipse solus occurrere non possit.

Reuerendissimum Archiepiscopum sepe adeat, etiam non vocatus; vt ab eo si quid ad Seminarium pertinens constatuere velit, cognoscat.

Nè recipiat quemquam, nec eijciat e Seminario absque Reuerendiss. Archiepiscopi licentiã; ac in clericis recipiendis seruet præscriptam in his recipiendis rationem; poterit tamen eos expellere, qui in re graui cõtumaces fuerint, aut magnum aliquod erratum, & publicum admiserint.

Curet diligẽter, vt officialibus Seminarij in ijs, quæ eorum muneris sunt, pareant omnes, ac eos qua debent obseruantia, & reuerentia prosequantur.

Si quid in ijs animaduernerit, quod vel scandalũ, asferre, vel labem aspergere Seminario possit, Reuerendiss. Archiepiscopum commonefaciat.

Obseruet diligẽter eorum mores, & in suo cuiusq; officio diligentiam; vt de statu cuiusq; Reuerendiss. Archiepiscopum docere possit; vt hinc ille intelligat, quos ministros bonos, & contra minus bonos atq; idoneos in cura Seminarij habeat; vt alteri in omni progressu ad virtutem, alteri ad mores corrigendos excitentur.

Conuocabit sæpius Præfectum studiorum, Ministrum, Præceptores, Præfectos Dormitoriorum, cum quibus ea deliberabit, quæ ad clericorum in moribus disciplina, ac studijs progressionem iuuandam necessaria, aut vtilia iudicauerit: quos etiam crebrò de singulorum viuendi ratione interrogabit.

Singulis etiam hebdomadis consultationem habeat de rebus domesticis, & de victu parando.

Pias cohortationes nonnunquam ad clericos habeat de his rebus, quas ad clericos expedire censuerit.

Interfit etiam aliquando diuinis officijs, & horis canonicis in Ecclesia Seminarij; videatq; an chori disciplina seruetur, cæremoniãq; diligẽter exerceantur.

Nonnunquam in Ecclesiâ Metropoli-
tanam, cum in ea clerici fuerint, se reci-
piat; vt illi diligentius, quæ ad cultum
diuinum spectant, exequantur.

Si quis ex clericis morbo correptus
decumbat; illum inuisat, efficiatque vt
alij pro eius valetudine recuperanda
Deo preces offerant, præsertim si peri-
culosior sit ægrotatio.

Gymnasia sæpius visitet, & quid in
ijs agatur perspiciat.

Interdum ex improviso in locum re-
creationis clericorum eat; illorum mo-
res obseruet; ac eorum, quæ aut in le-
ctione ad mensam, aut in concione ex-
tra Seminarium audierint, rationem
exigat.

Cautus sit in locis in Dormitorio di-
sponendis, & in socijs vnicuique, cum
domo exeunt, assignandis.

Diligentissimè animum intendat, vt
disciplina seruetur ab omnibus, qui in
Seminarium degunt; & in primis famu-
los in officio contineat.

Curet, vt semel singulis mensibus in-
stitutiones ad clericos pertinentes in
Triclinio legantur.

Eas ipsas omnibus clericis, qui in Se-
minarium recipiuntur, initio statim
perlegenda tradet.

Tradet etiam vnicuique; ea, quæ ad offi-
cium suum spectant, vt ad præscriptam
rationem sese omnes gerant.

Ne cuiquã facultatem concedat exeu-
di è Seminario priuata de causa, nisi ea
benè cognita, & perspecta, necessariò cõ-
cedendã esse iudicabit; nec quemquã so-
lum exire permittat, etiam Præfectum.
Qui si alia loca adierint, aut diutius ab-
fuerint, quàm fuerat illis concessa facul-
tas, domum reuersi ab eo corrigantur,
& puniantur.

Interioris portæ semper, & interdiu
Rector semper apud se clauem habeat,
exteriorisq; noctu.

Nè permittat, vt plures famuli habeã-
tur in Seminario, quàm quos Reueren-
dissimus Archiepiscopus adhibitis in
consilium Deputatis habendos censue-
rit; nec ijs mercedem det ampliorem,
quàm sibi fuerit præfixita.

Ne famulum quempiam in familiam
describat, de cuius vita, & moribus non

habeat probabiles testificationes.

Nihil permittat sine consensu, & ap-
probatione sua in Seminario fieri.

A Ministro crebrò intelligat ratio-
nem, & diligentiam, quam adhibet in ra-
tionibus, atq; expensis cognoscendis.

Eius quoq; erit totius familiæ occu-
pationes, & necessitates cognoscere, &
vnicuique prospicere.

In pretijs rerumq; æstimationibus
cognoscendis, homines, qui in his rebus
magnum vsum habeant, iudicioq; va-
leant, in consilium adhibeat.

Singulis annis sæpius visitet prædia,
& bona omnia ad Seminarium spectan-
tia; ac si quid magni alicuius momenti
repererit, antequam remedium adhi-
beat, rem totam Reuerendiss. Archie-
piscopo, & congregationi Deputatorũ
consultandam exponat.

Neq; verò, vel rerum in totum annũ
emendarum, vel ædificiorum fabrican-
dorum, vel alterius cuiuspiam emolu-
menti prædijs afferendi nomine quid-
quam per se attentet; sed rem totam Re-
uerendissimo Archiepiscopo, & congre-
gationi exponat, & ex eius deliberatio-
ne pendeat.

Curet tamen, vt statis temporibus ex
Deputatorum consilio de his rebus sta-
tuatur, quæ in totum annum erunt com-
parandæ; de frumẽto, vino, oleo, lignis,
legumibus, caseo, tela, candelis, atque
alijs de hoc genere.

Circa festum Natiuitatis B. Virgi-
nis, ante Visitationem Seminarij, ra-
tiones omnes accepti atq; expensi fieri
curet; quas vbi diligenter cognouerit,
Reuerendissimo Archiepiscopo in visi-
tatione coram Deputatis rerum tempo-
ralium exhibeat.

De officio Ministri. Cap. III.

Minister, absentis Rectoris vicẽs
gerat, rerumq; ab eo statutarum
executor sit; ipsum autem oportet singu-
la propius diligentiusque circumspice-
re, atque in primis efficere, vt in suo
quique munere famuli diligentiam præ-
stent.

Eorundem famulorum paternam cu-
ram gerat; alioquin enim illi malè ha-
bebu-

debentur, unde querelæ existent quotidianæ, & famulorum mutationes; quare nihil est peius.

Inuiset sæpè cellam vinariam, promptuarium, vestiarij, culinam, & alia eiusmodi loca.

Indicem conficiat eorum, quæ ad familiæ victum necessaria sunt; quem Rectori exhibeat, vt in tempore comparari possint: res enim suo tempore empte, & meliores sunt, & viliores.

Caveat, nè in mensam cibi malè oleres, vel parum cocti, vel indiligenter cõditi inferantur.

Egrotis præcipuam charitatem præbet; eos in tempore inuisat, necessitatibusque animi atq; corporis prospiciat: illudque persuasum habeat, malè cum his in vtroque homine actum iri, si ipse quidquam de cura, & diligentia remittat.

Amplius circa ægros ipsos eam adhibeat cautionem, vt in valetudinarium de iudicio medici se conferat.

Per diem atq; etiam noctem domum interdum circumeat, ad continèdam in officio familiam; nè quid minus decens, aut contra Seminarij regulas fiat.

Viset etiam interdum vesperi portã exteriorẽ; an à Ianitore benè fuerit clausa; ac etiam dormitoria famulorum; an aliquis eorum sine licentia domo exierit.

Ne aliquid aliud, quàm à Rectore cõstitutum est, vel extra ordinarium, nisi ab ipso facultate habita, emi iubeat, vel permittat; ideo etiam alium librum, seu repertorium quotidianarum impensarum habeat, in quo omnia notari à dispensatore iubeat, & antequam suum librum emptor Deputatis ostendat, Minister ipse videat, an aliquid ab emptore fuerit notatum, quod in Seminario non fuerit receptum.

Habeat, & alium librum, in quo cū pro Seminario frumentum, vinum, oleum, ligna, vel quid aliud magni pretij emetur, rei cuiuslibet, & qualitatem, & quantitatem notet.

Quotidie sub noctem librum dispensatoris recognoscet, & cum obsonatoris rationibus conferet.

Norit, quantum vini quæq; cuppa ca-

piat, & cū exhausta fuerit, attēdat, an capacitati illius expensum respondeat.

Habeat item indicem vestiarij separatim rerum omnium domesticarū; rursus ornamentorum Ecclesiæ, easq; res omnes anno vertente recognoscet.

Procuret etiam, vt vnusquisq; Clericus per se notam in scriptis, de singulis suis rebus, quas secum attulerit, conficiat; easq; res omnes Minister sibi ostendi faciat, ac inde notam ipsam penès se retineat, ne de aliqua re in discessu dubitari contingat.

Librum habeat separatū, in quo sigillatim diem, mensem, annum, nomina, cognomina, patriam, ætatem clericorum omnium, ac famulorum, qui in Seminarium ingrediuntur, & similia minutim perscribat.

Inuigilet, vt clerici omnes, vestiti, & cæterarum rerum nitorem procurent, atque vt res omnes Seminarij, quarum usus ipsis conceditur, quantum fieri possit, illesæ conseruentur, ne quidquam inutiliter consumatur.

Assistat ijs, qui secundæ mensæ accubunt, sicut & cæteris, cum à prandio, vel à cœna exeunt è Triclinio.

Inuisat sæpè Tonstrinam, dum ibi tōfores ad sunt; ac animaduertat, nè ibi clericorum fiant conuentus, sed ijtantum, qui condentur, maneant, nec ex diuersis cubiculis permixti eodem tempore accedant: attendat etiam, vt ibidem quæ ad Tonstrinam opus erunt, à famulo ad id deputato in suis locis asferuentur.

Quandoq; in Clericorū capsis perquirat, an quid esculentum, pecunias, vel aliud quidpiam vetitum habeant.

Animaduertat etiã, ne quis aliquid in domo, se, vel Rectore inficio, faciat.

Habeat librum, in quo notet omnia opera distincta, quæ singuli fabri fecerint; monitumq; habeat emptorem, nè aliquas pecunias illis soluat, nisi de mandato Rectoris scriptis exarato.

Farinam etiam, quæ à molendinario conducitur, sæpè recognoscet; nè quid fraudis in quantitate, aut in qualitate committatur.

Quotiescunq; Pistor farinã ad incernendum accipiet, fursur dispensatori

radi, sibi que rationem singulis mensibus reddi curet.

Animaduertat quoque, vt vestiarius linteamina, & alios pannos benè custodiat, semper que pro Seminario aliquid faciat, quod magis necessarium videbitur; monitumque ipsum habeat, nè pro aliquo quidquam se, vel Rectore infcio labore.

Si cui è Seminario discedendum fuerit, quasunque Seminarij res habeat, sibi reddi procuret.

Denique præscriptos omnes, & clericis, & cæteris familiæ Ministris ordines, sedulo ab ipsis obseruari curabit: quod sanè munus, vt facilius, ac diligentius exequi possit, ordines omnes cuiuscunque generis, vel officij domus apud se habeat sepiusque legat.

Delinquentes tum clericos, tum famulos debitis pœnis afficiat: si cui tamen pœna aliqua grauis erit imponenda, id ne faciat inconsulto Rectore.

In ijs omnibus, que ad Ministri Seminarij officium pertinent, eidem Vicarij Ministri in alijs, tum vrbis, tum Diocesis Seminarijs existentes ratione reddant; ipseque Seminarij Minister, in eisdem collegijs, an oia rectè habeant, diligenter inspiciat, & accuratè inuestiget.

De Officio Confessarij. Cap. IIII.

Confessarius Seminarij illud secum reputet, ex se, rectaque sui muneris administratione, pendere eorum, qui in Seminario viuunt, in omni virtute progressam.

Quare turpe sibi fore, nisi ita viuat, & in omni vitæ parte ita se gerat, vt ex ipso vita moribusque, omnis virtutis atque officij exempla peti possint.

Pietate, mansuetudine, humilitate, prudentia, charitate, officij sui dignitatem sustineat, auctoritatem tueatur.

Familiæ totius pax, & concordia, eius cura sit; quare animorum offensiones, si quæ suboriantur, sedare confestim omni ratione studeat.

Vitam, & mores vniuscuiusque quantum fieri possit, exploratos habeat; vt vel ad officium reuocare errantes, vel in via Domini incitare ingreßos possit.

Illud in primis, in ijs quorum confessiones audit, efficere studeat, vt eum tanquam parentem ament, ac venerentur; ideoque cum illis benigne agat, præsertim dum confitentur, (adhibita tamen ea grauitate, & auctoritate, quam minus quod gerit, & persona quam sustinet, requirit).

Sic enim maximè sibi fidem conciliabit, efficietque, vt eius consilia salutaria, libenti animo, & suscipiant, & exequantur.

Quare neminem coram alijs, præsertim Superioribus, reprehendat, nec ei culpam aliquam exprobrat.

Singulis hebdomadibus feria sexta, & Sabbato clericorum confessiones audiatur, eo ordine, vt omnibus decimo quinto quoque die Poenitentia Sacramentum ministret; ijsque præterea temporibus, quibus clericis, ex constitutionum suarum præscripto infra tertia parte, in capite de pijs exercitationibus, peccata confiteri, & Sanctissimum Eucharistia Sacramentum suscipere tenentur.

Tempus autem constituat, quo vniuscuiusque Dormitorij clerici confiteri debeant, nè vlla ordinis perturbatio suboriantur: eos verò per Præfectos moneat, vt prius se præparent, quam ad confessionem eant.

Porrò Præfectus, non omnes simul, sed quinos tantum, vel senos ad eum mittat. Confessarius autem tabellam eo tempore apud se habeat, in qua clericorum omnium nomina descripta sint, vt sigillatim confitentes signet, & non confitentes ab alijs dignoscat.

Diebus Dominicis, & festis, cum clericis sanctissimam Eucharistiam sumunt, mane vacet ijs, qui indigerint reconciliandis.

Omnium præterea, qui in Seminario viuunt Ecclesiasticorum Confessiones audiatur, tempore Concilij definit; & famulorum semel saltem singulis mensibus.

Diebus festis à prandio famulos omnes conuocet, eosque in Doctrina Christiana diligenter erudiat.

Quotidie vespere, postquam clerici Matutinæ meditationis rationem reddiderint, omnibus in locum constitu-

quam conuenientibus, puncta proponat proximè sequenti die mane meditanda; in quo ne dimidium horæ quadrantem excedat; nec minus perspicuitati studeat, quam breuitati.

In eorum materia deligenda illud seruet, vt Sabbato, quod Dominicam antecedit, in qua sanctissimam Eucharistiam sumpturi sunt, de eodem Mysterio agat, sextis autem ferijs de Iesu Christi Passione, & morte.

Cæteris diebus Sabbati, itemq; vigilijs Ecclesiæ lege seruandis, puncta sumat ex Euangelio, quod sequenti die in Missa Ambrosianæ Ecclesiæ more pronuncietur, idque per totam Quadragesimam seruet.

Reliquis autem totius anni diebus, ex concordia Evangelica Cornelij Lanfenij sine interruptione promat, quoad usq; ad eius finem peruentum sit.

Proponat autem in hunc modum: pronunciet primò verba Euangelij; Deinde Italicè explicet, Postremò tria inde documenta eliciat, quæ futuræ meditationis materia sint.

Studeat, modò vni, modò alteri recreationi vicissim interesse, dum clericij Matutinæ meditationis rationem reddunt.

Vicissim diebus festis clericorū congregationibus interfit, curetq; vt ab omnibus statutis temporibus habeantur.

Denuo receptos clericos, aliosque si opus fuerit, instruat in ijs, quæ ad constitutiones Seminarij spectant, eosque quomodo confessionis, & Eucharistiæ Sacramenta suscipere, orare, Missam audire, eiq; tum Ambrosiano, tum Romano more inseruire debeant, erudiat.

Cum primùm, quis Seminarium fuerit ingressus, curet, vt totius vitæ peccata generali Confessione expiet.

Spiritualibus exercitationibus præstet, quas clerici statutis temporibus obibunt.

Multa cilicia, & disciplina sibi comparet, quas clericis, qui indigerint, accommodet.

Si cui in confessione aliquid occurrerit, quamobrem illi necesse sit, longiori temporis spatio immorari; nè a statibus confessionis occasio præbeat, Confes-

sarius hoc in aliud tempus differat, non imposita illi tunc quidem absolute, vel certè, si eum tunc absoluendum indicauerit, vt cum alijs possit sacram Eucharistiam sumere, id faciat. petita ab eo venia secum ea de re alio loco agendi.

Nihil aut ipse proponat, aut audiat à confitente ad confessionem minimè spectans: si autem aliqua institutione quæpiam indigere cognouerit, aliud sibi ad eum instituendum tempus eligat.

Si quos vitæ spiritualis amantes contempserit, eis suis cohortationibus vires addat, pijs colloquijs, documentis spiritualibus, orationibus, omniq; alia ratione iuuare conetur; languentes verò, desides, & à progressibus spiritualibus abhorrentes, quacunq; ratione excitare, & ad meliorem frugem reducere studeat.

Vt autem penitentibus ope suo præsto esse, ac eos ad vitæ emendationem, ac progressum in virtute possit excitare, vitia quædam, & sigillatim cuilibet opposita vitio remedia in promptu habeat; maximè verò ijs vitijs aduersa quibus præcipuè obnoxios esse nouit Seminarij clericos.

Quod ad orationem, eiusq; rationem spectat, studeat quam diligentissimè in eo, quibuscunq; rebus poterit clericos iuuare, & quibusdam regulis instruere; cogitetq; parum admodum profecturos Seminarij Clericos in spirituali progressu, maximisque fructibus priuatos iri, si vel nulla, vel non recta ratione orent.

Quamobrem maximos atque yberri-mos, qui ex oratione præsertim mentali existunt fructus, sæpius illis proponat, omniq; ratione ad illius studium, & amorem inflammare nitatur.

Imperitos etiam, & in discutienda conscientia minimè exercitatos edoceat, omnemque præscribat examinis modum, quò illi vti debeant, eiusq; rationem ab ijs exigat.

Moneat omnes, nè vnquam sibi ipsius mortalis culpæ conscij somnum capere audeant; sed contractam peccati maculam, statim Sacramentali confessione eluant.

Omnes hoc salutari præcepto informet, ut videlicet in Matutina oratione, se ipsos Deo Opt. Max. desideria sua, omnes cogitationes, actiones eius diei, & verba offerant; cuiusque gloriam solam in omnibus rebus sibi proponant.

Studeat in omnium mentibus maximum animarum zelum, propriæ voluntatis abnegationem, veram obedientiam, paternam charitatem inferre; internascentia optimorum beneficiorum, vel diuitiarum desideria, salutariis monitionibus extinguat, quoslibet etiam iis de rebus sermones prohibeat; solam denique illis Dei gloriam, & animarum salutem procurandam esse doceat, & expectendam.

Illud denique sedulo curet, ut ea quæ Seminarij constitutionibus præcipiuntur, diligenter obseruent.

Bis in anno mittatur ad Seminarium Confessor extraordinarius, cui clerici omnes confiteantur; ut si qua de causa huiusmodi nonnulli indigeant medicina, occultis animi sui morbis mederi liberius possint.

Quare illud etiã caveatur, ut qui ordinarius confessor aliquando fuerit, nè idem ad eorum confessiones extraordinariè audiendas mittatur, nisi secus aliquando Reuerendiss. Archiepisc. expedire visum fuerit iusta de causa.

De munere Præfetti studiorum.

Cap. V.
Præfetus studiorum, in Seminario, & in omnibus eiusdem, tam vrbis, quam Diocesis collegij, rei literariæ præsit.

Eiusdem munus præcipuum illud erit, ut iuvenes leges Seminarij ad studia pertinentes inuiolatè seruent.

Curabit etiam diligenter, ut quam maximam ex lectionibus, repetitionibus, disputationibus, aliisque literarum exercitationibus percipiant utilitatem; dubia propterea, si quæ occurrerint, explanabit.

Visitabit sæpè clericos dum domi student, & quid quisque agat diligenter cognoscat: quod si quis tempus inutiliter consumpserit, Rectorem moneat, ut poenam quam meretur, luat.

Intelligat præterea, quinam negligentes sint, quive superati fuerint in his exercitationibus, quæ diebus Sabbati domi in scholis habentur: eius vero epistolam, quæ multis partibus amalo fuerit inferior, curabit publicè legi in Triclinio, omniaque errata, quæ in ea notabuntur. Rector autem pro negligentia, & erratorum ratione in eum animaduertet.

Ut omnes, quanta fieri poterit diligentia Lectiones audiant, eisque operam dent, efficiat, ut modo hic, modo ille Lectiones repetat, vel recitet in Mensa.

Inquirat aliquando, an Præceptores omnes domj existentes suam diligentem manus præsentent, anque à præscripta illis docendi ratione discedat: quamobrem gymnasia sæpius visitet, lectionumque replicationi intersit.

Adibit etiam interdum Magistros Braddæ, & quomodo se clerici gerant, quid proficiant in literarum studijs inquirat, & si quempiam in his deficere intelliget, ad Rectorem deferat.

Quotidie intersit repetitionibus Theologorum, & eorum, qui dant operam primæ Philosophiæ; aliarum etiam repetitionum Præfetos sæpè conuocet, repetitionibusque ipsorum aliquando præsens sit; videbitque an rectè munus eis demandatum exequantur: quod si quid fuerit, quod ei minimè probetur, cum Rectore conferat, ut ei malo consulatur.

Singulis item hebdomadis disputationes haberi curet, quibus ipse semper intersit, & lectionem Catechismi ad Parochos habeat, cui clerici omnes semper intersint.

Curam habeat, ut clerici per ordinem in Triclinio concionentur, thema ta tradat ad præscriptum decretorij, ut in cap. de studijs præscribitur: quod si in Archiepiscopatu habedæ erunt, eas primum in Seminario recitari iubebit.

Nulla habeatur concio, aut oratio, etiam in Triclinio, neque etiam recitentur carmina, nisi ab eo premissa: quæ omnia sciente Rectore agantur.

Idem primæ mensæ, nisi iusta de causa impeditus, tum mane, tum Vesperis accumbat.

Sæpè

Sæpè omnium libros reuifet, an illo-
rum instituto apti fint, & necessarij; li-
bros verò indicis iuffa, aut legibus Se-
minarij interdictos, ad Rectorem de-
ferri iubeat.

In ingreffu clericorum, ad eum defe-
rantur libri omnes; quos ipfe diligèter
recognofcet: & fi quos deprehendet in
Indice, aut à Reuerendiffimo Archie-
pifcupo prohibitos, ne eos apud fe ha-
bere permittat.

Sæpè Rectorem admonebit, de ijs,
qui diligentiores in studijs fuerint: ne-
gligentiores item notet: vt à Reueren-
diff. Archiepifcupo requisitus, eorum
omnium rationem reddat.

Cum sacræ ordinationes habende e-
ruat, eos qui mittendi funt ad examen,
diligenter domi recognofcat; fi quos au-
tem rudes, aut minus aptos repererit,
aut inffruat fi modò poffit, aut Rectori
fignificet, vt quid de illis expediat, de-
liberari poffit.

Quæ ad Præceptores pertinent.

Cap. V I.

Statim horis in gymnaſium conue-
niant.

Quotidianas lud exercitationes, ac ſtu-
dia, pia aliquæ oratione inchoent, item
quæ concludant; quæ antequam abſolu-
tur, difcipuli è ludo ne miſſi fiant.

Proinde in Gymnaſio loco decet, &
perſpicuo, tabella alicuius sacræ imagi-
nis appendatur, ad quam ſingulis die-
bus ſtatæ preces fiant.

Efficiant, vt difcipuli omnes Doctri-
nam Chriſtianam rectè teneant.

Si quæ profana aliquando exponant,
ea ad rectam diſciplinam, egregiamq;
morum informationem, præclaris inter-
pretationibus traducere conentur; ac in
ſuis explicationibus aliquid ad laudabi-
lem vitæ institutionem ſemper inter-
ponere ſtudeant.

Provideant, vt in ſchola omnes locis
affignatis ſe contineant.

Ne permittat eos egredi è gymnaſijs.

Caueant, nè difcipuli ſcâna incidant,
aut quidquam in ijs inſcribant, ne ve ijs
occultati, res inutiles faciant.

Cum ad finem alicuius libri peruene-
rint, tumultu fieri nullo modo ſinant.

In verberando, caput ne cedant; nec
ſine modo, aut cum ira quenquam per-
cutiant.

Nihil omnino difcipulis dent ſcribè-
dum ſine Rectoris facultate; nec ab ijs
quidquam tranſcribi permittant, niſi
neceſſe ſit, ne & tempus terant, & vale-
tudini noceant.

Si quos ex difcipulis alloqui velint,
ne eos in cubiculum ſuum admittat, ſed
id in ſchola, aut in recreatione faciant.

Gravitate cum difcipulis vbicunq;
ſint retineant.

Si quis in gymnaſium cum alijs non
venerit, Rectori, aut Præfecto ſtudio-
rum ſignificet.

De Officio Theſaurarij. Cap. VII.

Theſaurarius numerandi artè pro-
bè teneat; ne vel in exigendis, vel
in ſoluendis pecunijs labatur: ſit etiam
benè verſatus in libris rationum tra-
ſtandis, itemq; in monetarum generi-
bus, & vitijs cognofcendis; ne vel vitio-
ſas admittat, vel non iuſti ponderis.

Deſcribat pecunias omnes, quas ip-
ſe recipit, vel alijs ſoluit, cum die, me-
ſe, & anno, & cum expreſſa cauſa men-
tione.

Nullam pecuniam cuiquam numeret ſi-
ne mandato à Cancellario Seminarij
conſecto, cui à Vicario Generali, & ab
vno ex Deputatis, nec non à Rectore
ſubſcriptum ſit; omninoq; eidem Recto-
ri ſe obedientem præbeat in hac pecu-
niarum adminiſtratione.

Pecunias omnes in cubiculo Recto-
ris, vbi itidè capſa aſſeruetur, recipiat,
eaſq; ſtatim in ea reponat.

Habeat penes ſe indicem omnium co-
lonorum, & debitorum, quorum nomi-
na, & cognomina diligenter perſcri-
bat; vt cum tempus poſſulat, pecuniam
ab eis recipere pro debiti ſolutione, &
de eadem pecunia fidem illis perſcri-
bere poſſit.

Mandata omnium pecuniarum expen-
ſarum diligenter aſſeruet; nihil enim
illi acceptum expenſum referetur, niſi
ſingularum ſolutionum mandatum ex-
hibuerit.

De Officio Praefectorum. Cap. VIII.

Primum eos, qui suae cure commissi fuerint, precibus ardentibus Deo commendent; ac illis omnibus in rebus praestent exemplo; caueantque maxime, ne illis aliquam offensionis causam praebant.

Superiores omni obseruantia colant, ac efficiant, ut quae a Rectore constituta fuerint, a clericis seruentur.

Sine fraude defectus clericorum Rectori significant: ac si quid de his praeterea Rector quaesierit, fideliter aperiant: ut quam facillime occurratur offensionibus, clericisque in disciplina, moribus, & studijs dirigantur.

Praefecti, mutua sese beneuolentia prosequantur.

Alter alterum moneat de ijs, quae ad illius Dormitorij administrationem expedire iudicauerit.

Cum de Dormitorio exeunt, si diutius absuturi fuerint, de eo Rectorem, aut Ministrum certiores faciant; nec verò exeant nisi iusta de causa.

Primi mane surgant, postremi vespere eant cubitum, claudantque ianuas cubituli, ac earum clauas apud se habeant, ne quisquam ipsis inscientibus possit ingredi.

Ne cum clericis suis villo modo contendant, aut contumelias eos afficiant; sed si quis contumax in parendo fuerit, ad Rectorem deferant.

Ne in Clericos sine facultate Rectoris animaduertant.

Ne quemquam priuato complectantur studio, neve in alicuius se insinuent familiaritatem; ut & omnes clerici, eos, decet vereantur, & ipsi maiore cum sinceritate, ac libertate, officij sui partes exequantur.

Si quis alium ex praefectis negligentiorum in suo munere animaduertit, ac praecipue in rebus grauioribus, eum Rectori denunciet.

Constitutiones Seminarij generales exacte teneant, ut facilius sit illis administrationis ratio: si quis eas aliquo modo violet, eum denunciet; ac ipsi praeter ceteros, ijs quam diligentissime praestent; ac si quid aliud Rector, aut ge-

neratim, aut ipsis peculiariter praecipuerit, id studiosè praestent; ut non minus exemplo, quam verbis clericos ad eadem seruanda incitent.

Quae Praefectorum munus est praestare, & ad rectam Seminarij administrationem spectant, ea ne alter in alterum reiiciat.

Curent diligenter, ut clerici, quae debent obseruantia, & reuerentia, superiores colant.

Efficiant, ut ab ijs vbicunque fuerint, modestiae ratio habeatur, publice praestent, tum maxime in Ecclesia, & in Choro.

Rectorem certiores faciant de ijs, qui eo die de cubiculo, vel de Seminario exierint; quod ut illis facilius sit, singulorum nomina in tabella descripta habeant.

Singulis diebus festis indicem conficiant, in quo nomina clericorum sui Dormitorij, qui eo die sanctissimam Eucharistiam sumpsissent, describant, eumque Rectori exhibeant.

Vnusquisque signarium apud se habeat, ut cum opus fuerit, ad accendendas lampades, si quando noctu extinguatur, ignem eliciat.

Saepe clericos in locis suis visitent, an statis temporibus orationi, & studio vacent, animaduertant.

Si quem officio suo deesse compererint, notent.

Singulis diebus, vel alternis saltem, vespere, quidquid in dormitorijs suis contigerit, scriptum Rectori exhibeant, ac singulis diebus Sabbati, quae paranda erunt in Dormitorijs, significant.

Curent, ut diligenter ab vnoquoque sternantur lecti, nec super eos vestes, libri, aut alia quae libet ponantur; ut superpellicea singulis mensibus lauatur; vnaquaque hebdomada tonsura ad formam accommodetur.

Prouideant, ut de Dormitorio quotidie sordeseuerentur, caueantque ne tabulae frangantur, aut parietes deturpentur.

Ne permittant, ut quisquam mane, antequam signum campanae datum fuerit, surgat; curatque Vespere, ut examine conscientia perfecto, post quartam horae partem omnes in lecto sint: si quis non paruerit, Rectorem moneant.

Matu-

Matutino, & Vespertino tempore, cum clerici ad latrinas eunt, illos aliquando obseruent, studeantque si fieri possit, vt soli eant, ac ibi noctu lucernam accendi curent.

Cum aliquis ad res communes cum ceteris non conuenerit, & a communi cœtu abfuerit, si vbi sit ignorent, cum per se, aut per alium fidelẽm querant.

Si quid alicui clericorum, ad victum, & cultum, aut ad valetudinem opus esse cognouerint, superiorem moneant.

Notent eos, qui literas ad alios scribunt, itemque eos, qui nimia familiaritate inter se vtuntur, aut quos existimant in cubiculo, vel in consuetudine esse separandos, de quẽ Rectorem commonefaciant.

Temporibus orationi, & studijs dicitis, ne ambulent ipsi in Dormitorio, neque alios ambulare sinant, aut quauis ratione tumultum fieri, aut quemquam loci qui non nisi urgente necessitate, idque submissa voce, & latine.

Cum aliquis a recreationis loco, aliozve cœtu discendendi veniam petet, si diutius sit absfuturus. (præterquam si ad ianuam de Rectoris licentia vocetur) potestatem ne faciant, sed ad superiorẽ pro facultate obtinenda mittant, caueat autem, nec duos vnquam solos, quouis abire permittant.

Cum animi relaxandi gratia deambulationem clericis mittantur, videant, ne tumultuosè vociferentur; ne alij ab alijs secedant; ne aliquid ad comedendum emant; ne lapides iaciant, aut alia contra, aut præter decorum admittant; neque ijs ludis vtantur, qui constitutionibus Seminarij prohibentur: Curent autem, vt moderata deambulatione corpus exerceant.

Clericos a Dormitorio exeuntes committentur, nec permittant, vt in reditu a gymnasijs, aut alio quouis loco, exercitijs se ingerant, aut cum ijs commoventur.

Nemini ad alterius locum eundi veniam concedant, nisi iusta de causa, siubi que probata.

Interdum etiam inuestigent, an Ianitores vocandi a Rectore veniam obtinerint.

Sive in loco recreationi assignato, siue alibi clerici fuerint, ipsi præsentibus adsint.

Examine Vesperti absoluto, curent luminaria omnia; præter lampades in Dormitorio alijsque locis, extinguant.

Præfetti, qui alijs discendentibus dormi manserint, clericos omnes, qui non exierint; cuiuscunque cubiculi sint, commendatos habeant.

Si qua in re a Rectore obiurgati fuerint, æquo animo ferant, ac pœnas ab eo iniunctas promptè persoluant.

De Bibliotheca, eiusque Præfecto.
Cap. I X.

Certus constituatur in Seminario Bibliothecæ locus, vbi volumina, librique omnes asseruentur.

In ea armaria aliquor exstruantur, in iisdem libri, ac volumina, nõ aceruatim, sed ordine disponantur.

Index præterea fiat, in quo pro disciplinarum genere, aut pro alphabeti ratione, volumina singula, notentur, addito etiam loco impressionis, & forma voluminis.

Idque index certo loco in perpetuũ asseruetur, notatis etiã deinceps ordine alijs libris, quicunque in posterum eidem Bibliothecæ quouis modo accesserint.

Constituatur aut aliquis, qui eiusdem Bibliothecæ curæ diligenter præsit. Is libros oēs a sordibus incorruptos cõseruet; puluerem si quando adhaerit, excuti curet; tum etiam diligenter caueat, ne libri humiditate corrumpatur, vel a muribus corrodantur.

A Rectore etiam obtineat, vt volumina, quæ pro vetustate, carie siue obsolescent, Librario opere poliantur; dissoluta, & malè compacta, conglutinentur; ab operculo nuda, asseribus, coriove tegantur.

Indicem conficiat librorum omnium, quos ex bibliotheca de mandato Rectoris ludi Magistris, aut alijs accommodabit; eosque cum reddiderint, expungat; quos autem clericis accommodauerit, eos singulis saltem sex mensibus (nisi forte citius propter alicuius discessum aliamve causam id faciendum sit) sibij

reddat.

reddi faciāt; vt vel iisdem, si ita expedire visum fuerit, vel alijs, qui indigeant, eadem vt supra constituta ratione accommodet.

Indicem vnum, vel alterum librorum prohibitorum apud se habeat; vtq; nullus eiusmodi liber in bibliotheca sit, diligenter videat; tum si quem fortē in ea comperit, emendandum ijs statim denunciēt, penes quos corrigendi facultatem esse sciēt.

De Familia inferiori. Cap. X.

Quotidie mane inferior familia statim, ac surrexerit, in templum ad Missam cōueniat, nisi fortē quis necessaria officij occupatione per id tempus impediatur.

Diebus festis post prandij præstō erunt omnes ad Doctrinæ Christianæ expositionem atq; tractationem, hora quæ eis præscribetur à Confessario.

Prima cuiuslibet Mensis Dominica die, & solennioribus totius anni festis diebus Sacrosanctum Christi Domini corpus sumant; Die autem Sabbati, aut sexta feria, prout à Confessario præscribetur, quæ primam cuiuscunq; Mensis Dominicam diem antecedit, in Vigilijs item solennium dierum, eidem Confessario peccata sua confiteantur; à quo etiam præstitæ confessionis Chirographum Ministro exhibendum accipiant.

Quod ad victum attinet, iisdem regulis teneantur, quibus, & clerici.

Domo non exeant sine Rectoris, & eo absente sine Ministri licētia; domoq; exeuntes nihil secum asportēt, neq; item in Seminarium importent, in seculo eodem Rectore, vel Ministro: cum item exhibunt, aut redibunt, eorum alteri se præsentent.

Præter ea, quæ sigillatim vnicuique ex officio incumbunt, illa omnia præstābunt, quæ à Rectore, vel Ministro iniungentur; Caueant autem, nè tempus inuisibiliter consumant.

Decoro, ac modesto vestitu semper vtantur, & nigri, aut suboscuro coloris; neq; in Seminarium recipiantur, priusquam ad præscriptam normam induti

sint, deq; habitu, moribus, & ætate à Rectore probationem obtinuerint.

Famuli, nec arma tractare, aut apud se habere, nec chartis luforijs, aut talis, aut alio eiusmodi indecoro ludi genere ludere audeant.

Vitent pariter sermones dissolutiones, libros scurriles, & impuros, profanas cantiones, & alia id genus.

Omnes ad secundam mensam conueniant; & ad ea, quæ de suggestu pronunciantur, attenti, modestiam, ac silentiis accuratè seruent.

Nihil prorsus alicui extra Seminaris concedant, quod ad rem familiarem, & ad cibum, vel potum attinet, etiam si minimum sit, non obtenta venia à Rectore.

Ne cum clericis familiaritatem inieant; eos tamen vbicunq; omniq; tempore debito prosequantur honore.

Nihil illis sub quouis prætextu dent, vel ab eis accipiant: qui secus fecerint, graui pœna arbitrio Rectoris mulctentur.

Si in aliqua re defuerint, aut Seminaris regulas violarint, eiusdem Rectoris, aut Ministri arbitrio puniantur; contumacibusq; tum aliqua mercedis pars subtrahetur, tum iisdem etiam si opus fuerit, eiiciantur.

P A R S T E R T I A

Quæ ad Clericos Seminaris pertinent.

De Scopo Clericorum Seminaris.

Cap. I.

Adolecentes, qui singulari Dei beneficio sunt delecti, vt in Seminario instituantur, id potissimum intelligere debent, cuius gratia Concilij Tridentini decreto Seminaris instituta sint; & intelligentes, sepius animo repetere; omnesq; neruos intendere, vt illud diuina ope suffragante, ad animarum salutem, ad Ecclesiæ utilitatem, & Pastorum solatium consequantur.

Quod si qui propter improbitatem, aut negligentiam, illud minus obtinebunt, aut quia sua ipsi sponte ab instituto Clericalis vitæ recedat, aut suo vitio à Seminario expellantur, vel Episcopo

suo parere nolint, in ijs rebus, quæ ad eius Ecclesiæ vtilitatem spectant, cuius sumptibus aluntur, & educantur; grauius peccabunt, atque à Deo, tanquam alienæ facultatis vsurpatores, accerrimè punientur.

Sunt igitur ea potissimum de causa Seminaria erecta, vt in ijs boni strenuè operarij ad curationem animarum, quas suo sanguine pretiosissimo Christus redemit, instituantur; & ij quidem adolescentes (qui ob ætatem, cum tenera sit, & procliuior ad voluptates, & flexibilibus etiam ad bonarum rerum impressiones admittendas in operibus virtutum erudiri debent) vt eam vitæ perfectionem adipiscantur, quæ in ijs, qui Doctores populorum futuri sunt, elucere debet, & seuerioribus disciplinæ legibus coercendi.

Cum igitur duo precipue in Sacerdote, & animarum Pastore requirantur, probitas videlicet, ac doctrina; earum vtraque in Seminarijs est comparanda. At sicut probitatis maior est necessitas, quam Doctrinæ; sic illis in eius studio magis est elaborandum: cum præsertim acquisitio virtutum, in vniuscuiusque assiduitate, & industria, potiusquam in Rectorum, aut præceptorum diligentia sit posita; ita vt nisi quis laborem adhibeat, non multum, aut nihil illi aliorum vigilantia sit profutura.

Quamobrem vnusquisque sit ea mente, ac voluntate, idque sibi quotidie proponat; vt omnino velit in bonum Ministrum pro huius Ecclesiæ Mediolanensis adiumento euadere; seque Deo iuuante, purum ab omni peccati labe conseruare: sic enim affectus, multò facilius Doctrinæ cognitionem accipiet, maiore tum suo, tum cæterorum emolumento; Beneficijque magnitudinem agnoscens, quòd illi tam præclara sit oblata facultas, toto animo singulis diebus Deo se offerat; rogetque, vt se ad prædictum finem idoneum efficiat operarium.

Quòd si quis decursu tēporis de statu mutando consilium caperet, etiam si de Religione ingredienda cogitaret, de eo Reuerendiss. Archiepiscopum, vel Rectorem statim certiore faciat.

Peccaret enim, si in Seminario hoc animo viueret, in alium finem consumens, quod ad operarios solum pro huius Ecclesiæ auxilio sustentandos est constitutum.

De pijs exercitationibus. Cap. I I.

Quotidie mane singuli semihoræ spatio mentali orationi vacent; qua perfecta, Matutinum officium Beatæ Mariæ Virginis, & Primæ recitent; Tertiarum verò, Sextarum, & Nonarum, dum Missæ sacrificio intersunt, horas; Vesperarum, & Completorij, vespertino tempore post scholas deuotè persoluant.

Singulis diebus omnes antequam Bradam adeant, Missæ sacrificio intersint, eiq; vicissim inseruiant. Cum verò Sacerdos, secreta quæ vocantur, recitabit, horis absolutis, si quod tempus super sit, Missæ Mysteria piè meditentur, Coronam ve, aut Rosarium dicant, prout à Confessore expedire iudicatum fuerit.

A prandio, & cœna in Ecclesiam recta pergant, ibiq; orationem Dominicam, & Angelicam salutationem secretò quinquies dicant.

Vesperis post recreationis tempus, signo campanæ dato meditationis rationem reddant; tum in locum constitutum conuenient, vbi futuræ meditationis argumentum accipient.

Quotidie Vesperis per quartam horæ partem conscientiam diligenter excutiant.

Dominicis, reliquisque diebus festis in Ecclesia Seminarij Missæ maiori, ac diuinis officijs intersint; illis tamen exceptis, qui Metropolitanam obibunt, vt altari ministrent, cæterasque sacras functiones exerceant.

Confiteantur omnes Seminarij Confessori peccata sua, saltem prima quaque, & tertia cuiusque Mensis Dominica diebus præterea festis Christi Domini, B. Virginis Mariæ, Sanctorum Ioannis Baptistæ, & Apostolorum, & Sancti Ambrosij, omnibusque Dominicis Aduentus, & Quadragesima.

Qui verò sacris ordinibus initiati sunt, semper

semper singulis octo diebus: qui alicui sodalities B. Virginis sunt adscripti, eius leges, & instituta ea de re seruent.

Prima quoque cuiuslibet mensis Dominica die, & solennibus item totius anni diebus festis, sacram Eucharistiam sumant: in Adventu verò, & Quadragesima, singulis saltem quindecim diebus: quod idem Diaconi, & Subdiaconi semper præstent.

Quotiescunq; autem sumunt, siue in Ecclesia Metropolitana, siue in Ecclesia Seminarij, aut alia quapiam, superpelliceum induant: idemque faciant, quotiescunq; Reuerendis. Archiepiscopo celebrante, ipsi adfuerint.

Post sacram verò communionem in Ecclesia persistentes, in aliqua pia eiusdem Mysterij meditatione quadrantis horæ spatio versentur; nec inde prius discedant, quam per ædituum signum campanæ datum audierint.

Singuli in Cœnaculo concionentur, prout moniti fuerint; & semel saltem in hebdomada se in sacris ritibus, & ceremonijs ad Ecclesiam spectantibus exercent, nisi aliter expedire censebitur.

Opera pietatis, si quando illis à Rectore permittum fuerit, studiosè præstent; præcipuè verò in concionandi munere, si modò Diaconi sint, publicè se exercent, impetrata prius per Rectorem à Reuerendissimo Archiepiscopo facultate.

De disciplina, & moribus. Cap. III.

Quomodo se gerant erga superiores.

Superioribus omnes, & singuli debitam obedientiam, & obseruantiam omnino præstent; coram Rectore autem, nec caput operiant, nec assideant, vbicunq; illi sint, nisi prius ab eo iussu fuerint.

Quòd si Prælati aliquis, aut vir insignis interfit, caput non tegent, donec iterato admoniti fuerint.

Si quid à Rectore petierint, repulsamq; tulerint, taciti acquiescant; quòd si videatur eidem in memoriam reuocandum, id postero die facere possint; amplius nullo modo, nisi noua intercedente causa.

Dum aliquid à Rectore petunt, rei,

loci, & temporis rationem habeant; vnde scilicet nihil contra leges, & instituta, nisi urgente necessitate, petant; nihil tempore orationis, aut studijs dicato; nihil in templo, vel in Sacristia, præsertim si tunc Superior sit celebraturus, aut Missam paulò ante perfecerit.

Erga Rectore ea sint animi affectione, qua filij erga patrem: Ab eo si quid præter voluntatem imponitur, aut negatur, id existiment ad vtilitatem suam referri, pro certo habentes, superiores ad id multis duci causis, quæ adolescentès plerunq; lateant.

Eidem Rectori liberè suos sensus exponant, vt illis prout opus fuerit consulat; cum nihil sit difficilius adolescenti, quam immoderatis animi affectionibus per se moderari.

Quapropter literas neq; mittant ipsi, neque ad se missas aperiant, priusquam Rectori ostenderit.

Qui aliqua in re Seminarij leges violarit, Rectorem conueniat, seq; delicti sui, ac erroris accuset.

Si quid ex illis Reuerendis. Archiepiscopus scire voluerit, id simpliciter, sincereq; aperiant.

Quòd si crimen aliquod suum deferri contingat, auctorem non querant; rescientes autem, nullam malè erga illum affecti animi significationem dent; contentur potius in posterum meliores fieri, neque ea admittere, propter quæ merito possint accusari.

Officium aliquod domi gerentibus omnes pareant in ijs rebus, quæ ad eorū officium pertinent.

Memor sit vnusquisq; vocationis suæ, eoq; nomine sæpè Deo gratias agat, coneturq; maxime, vitam, vt clericum decet, instituere: Cum tam multæ vtilitates ex boni, tot detrimenta ex mali vitæ Sacerdotis proficiantur.

Modestiam vbique seruent, in Ecclesia præcipuè, Dormitorio, Cœnaculo, ac extra domesticos parietes; cum illa adolescentiæ peculiare sit ornamentum.

Caueant igitur, nè oculos huc illuc circumferant; nè loquantur altius, præsertim si multi sint; nè strepitum excitent; nè nimis festinanter incedant.

Quam erga se ipsos cautione adhibeant.

In mensa loco sibi assignato assideat, nec panem detegant, nec edendi initiū sumant, priusquam id à Rectore fieri viderint, vel eo absente, ab illo, qui eius partes eo loco geret: ibique silentium, modestiam, honestatem, temperantiam adhibeant.

Ad ea quæ leguntur, vel à concionatore dicuntur, diligenter attendant, ex hisque aliquem fructum percipere studeant.

Cum silentium, permultum ad pacis pietatisque conservationem, ad studia, ad multas perturbationes evitandas conferat; nunquam colloquantur, nisi de rebus necessarijs; idque præcipue ante, & post Orationem, Missam, examen conscientiae, sanctissimorum Pœnitentiae, ac Eucharistiae Sacramentorum perceptionem; præterquam relaxationis tempore, quo de rebus vtilibus sermones habere, sine tumultu tamen, licebit. Vitent autem minus honesta verba, inanesque colloquutiones: Alios inter loquendum ne carpant, aut quoniam modo lædant: neque verò se ipsi laudent, nisi cum ad proximi fructum id est necessariò faciendum.

In omnibus actionibus, motu corporis, & verbis, elationem, ac superbiam fugiant; cum ea homines Deo inimicos, & cæteris odiosos reddat.

Pertinaciã præter cætera devitent: in omnibus humilitatem, ac mansuetudinem præferant.

Vt multorum malorum occasio tollatur; nullus omnino pecuniam apud se habeat; quòd si apud quempiam nummi reperti fuerint, præterquam quòd vel congregationi, vel pauperibus clericis adiudicabuntur, prout Rectori videbitur; is præterea graues pœnas dabit.

Poterit tamen illos apud eum, qui cõstitutus fuerit, deponere, per què cum opus sit, in res necessarias de licentia Rectoris scripto exarata insumantur.

Nullus comedat, ac ne aquam quidè bibat, extra tempora consueta; illis tamen exceptis, quibus propter ætatem à Rectore fuerit concessa facultas: ac proinde nullus promptuarium, culinam, aut alia eiusmodi loca ingredi audeat; ne

Cœnaculum quidem, nisi cum prandendum sit, aut cenandum.

Sexta feria, cœna, præterquam tempore Paschali, abstineant, acetario, vel alio leui additamento contenti.

In vigilijs, quæ in tabula dierum festorum edita commendantur, ab esu carniū abstineant.

Conueniant omnes ad res cõmunes, in Ecclesiam, in Cœnaculum ad primam Mensam, in locum recreandis animis assignandum, & ad alia huius generis, idque etiam si peculiaribus occupationibus concionum, aliarumve eiusmodi rerum impediti teneantur: nec inde absque venia discedant, priusquam id absolutum fuerit, cuius causa conuenerint. Qui secus fecerit, grauius punietur. Sic in alijs rebus, publica semper priuatis anteponant.

Dato mane surgendi signo, statim cõsurgant omnes; celeritate in omnibus vtantur; ac demum omnia statis temporibus peragant.

Munditiei corporis, rerumque suarum studiosi sint. Otium verò, ac desidiam fugiant; quæ cum Ecclesiasticos omnes dedecet, tum eos potissimum, quibus aliorum cura committenda est.

Si quid amissum inuenerint, ad Ministrum deferant, vt qui amiserit statim inueniat; omnisque propterea suspitionis causa euitetur.

Mutuam charitatem, ac benevolentiam omni studio amplectantur; vt quemadmodum debent, tanquam vnus corporis membra, perfectio amoris vinculo colligentur.

Aliorum defectibus compatientes, nihil in deteriorem, sed omnia in bonam partem accipiant.

Nihil inter ipsos differat, aut alter alteri præferatur, aut post habeatur, omni diuitis, & pauperis; nobilis, & obscuri discrimine sublato.

Alter alteri honorem exhibeat, præcipue in superiori ordine cõstituto, maximè verò si sit sacris initiatus.

Hoc enim, vel maximè mutuam alit benevolentiam, estque purgatæ conscientiae, & animi verè nobilis certissimum argumentum: non tamen [Reuerendi,] aut [Domini,] aut huius generis titulos

vsur-

Qua ratione in communi consuetudine vti debeat.

vsurpent: è contra verò ea loquendi ratione non vtantur, quæ morum rusticitatem coarguat.

Nullus nisi proprio, aut familiæ nomine quemquam appellet, nec ei quouis modo illudat.

Studeant in primis, vt pax, & concordia inter ipsos conseruetur, sublatis quàm fieri possit omnibus dissidijs, ac discordiæ causis: Si qua verò inter aliquos suboriatur offensiuicula, omnino tollatur; quos tamen, qui præsentibus adfuerint, Rectori significant: sin autem huic officio defuerint, eiusdem Rectoris arbitrio puniantur.

A priuatis amicitijs, nimiaq; inter se familiaritate abstineant; conuenticula ne agant, ex quibus multa damna in cõgregationibus existunt.

Quamobrem sine vilo discrimine cum omnibus versentur.

Nunquam verò separatim ab alijs inter se colloqui, aut esse liceat, nisi tres saltè, aut quatuor fuerint, præsertim autem relaxationis tempore.

Quas in alijs virtutes cernunt, eas in se ipsis exprimere certatim cõtendant; Humilitatis, obedientiæ, modestiæ exempli vicissim desumant; vitia si quæ forte in alijs perspexerint, vitent; Nullusq; tam sit impius, vt alios piè aliquid agentes, vituperare audeat; & Dæmonis officio fungens, eum ab operibus virtutum conetur abducere.

Qui aliquid minus laudabile in quoquam perspexerit, aut aliquem correctione, vel pœna dignum animaduerte rit, Rectorem statim commonefaciat: qui secus fecerit, tanquam malorum fautor punietur.

Nullus, siue ioco, siue quouis alio prætextu, alium tangere præsumat; quiq; se ab alio tactum senserit, Rectorem admoneat; alioqui eandem pœnam subibit, quæ ei qui tetigerit, arbitrio Rectoris grauius iniungetur.

Quo die relaxatur animus, ne ijs ludis se exercent, qui in Concilio nostro Prouinciali nominatim vetiti sunt: poterunt autem, aut pila minori, aut globis ligneis per anulum ferreum impellendis, aut pyramidulis pila iaciendis (vulgò, giuoco de gli offi,) aut alio eius-

modi non indecoro exercitationis ludive genere vti, prout Rectori expedire visum fuerit: idque si domi maneant, tantùm à prandio; sin autem in villam exierint, etiã matutino tempore, si facultas detur.

Nullus alterius officium occupet: si quando verè legitimè impeditus, proprium alteri committendum sit, reprimùm cum Superiore communicata, modestè, non cum imperio faciat.

Quòd si illud ad ea, quæ Ecclesiæ sunt, spectet, non nisi in eodem ordine constituto demandetur.

Nullus, nisi de Superioris licentia, dono, aut mutuo det quidquam, vel accipiat.

Qui cõtra fecerit, primùm re ipsa quã tradiderit, multetur; tum etiã graues errati pœnas luat.

Alterius dicta, vel facta ne quisquam curiosè inueltiget. Cum id animum à pietate, & à studijs auocet, & multas in adolescentum Collegijs plerunque perturbationes excitet.

Cum Reuerendissimus Archiepiscopus ad Seminarium se conferet, omnes ei aduentanti ad ianuam vsque Seminarij violaceis vestibus induti obuia prœdeant, easque coram illo semper retineant, etiã cum in Cœnaculum prœdendi causa venerit.

Idem seruetur arbitratu Rectoris in aduentu externi alicuius Episcopi, aut alterius viri Illustris in dignitate constituti, etiã laici.

Si verò idem Archiepiscopus, aut Episcopus Missæ sacrum facturus Ecclesiam ingreditur, eidem obuiam prœdeantes, superpelliceum induant.

Externis omnem honorem, vt par est, deferant, seque coram illis vbicunque fuerint, modestè gerant; non tamen eos alloquantur, aut per Seminarium deducant, nisi à Rectore obtenta facultate.

Quòd si aliquis vir Primarius ad Seminarium veniat, qui ab suis locis abfuerint, statim se ad ea in cubiculum recipiant; Si verò propter alicuius dignitatem eum ad ianuam suscepturi sint, post eius ingressum, statim ad sua loca reuertantur.

Famu-

Pror. s. tit.
de armis lu
dis &c.

Famulis nihil imperent; nec cum ijs sine facultate agant quidquam, aut loquantur.

Quæ ad studia pertinent. Cap. IIII.

Quam diligentissimè incumbant in ea studia, quibus a Reuerendissimo Archiepiscopo per Rect. ad dicti fuerint; in iisque etiam præscriptum sibi ordinem seruent.

Præceptoribus suis honorem, reuerentiam, & obedientiam exhibeant; in gymnasio modestè versentur, lectiones attentè audiant, ex iisque fructum percipere studeant; nec eis è gymnasio sine præceptoris venia exire liceat.

Semper latinè loquantur, excepto versutino tempore post cœnam, & die ad relaxandum animum assignato.

Cantum, quæ firmum appellant, omnes ediscant; figuratum etiam ii, quibus a Rectore commissum fuerit; idque statim post prandium hora constituta.

Extra prædictum tempus, nullus nisi de licentia Rectoris canat, præterquam relaxationis die, festisque diebus statuta hora recreationis.

Eleganter omnes & graphicè pingere literas discant, præscripto tempore, sub præceptore qui ad id conductus fuerit.

De Vestitu. Cap. V.

Habitu non exquisito nimis, aut elegantis; rursus nec sordido, nec abiecto utantur; cum vtrunque, ecclesiasticum præcipuè hominem maximè dedecet.

E cubiculo nemo exeat, nisi decenti vestitu ad præscriptam formam amictus, eoque circa corpus compositè accommodato; neque nisi decenter contexti, & cum subucula iaceant in lecto.

Vestes non ferant nisi laneas, easque non caudatas.

Pallium quod ferrarolum dicunt, ne ferant, nisi per pluias, aut causa itineris; neque novas vestes, aut alia integumenta sine Rectoris facultate conficienda curent.

Vestibus item non utantur pelliceis, præsertim cum domo exeunt.

Caligæ, nec turgidæ sint, aut sectx, nec alterius quàm nigri coloris: Quòd si alicui permittatur, vt dissectas gesser, eas supra genua nodo alliget.

Collaria artificiosè elaborata reijciant, nec camisas ad manus reflectant.

Superior vestis ad collum decenter adstricta sit: Eius manicæ, cum interioris tunicæ manicis æquentur.

Birretti, vt vocant, interior pars, nigri tantum sit coloris.

Pileum acuminatum ne gestent, isque tortili cingulo modico claudatur.

Chyrothecas non induant; nec cingula, aut vincula tibialium serica aut reticulata adhibeant.

Qui aliquod indumenti genus contra cõstitutiones apud se habuerit, præterquam quòd illud distribuetur indigentibus; in eum præterea grauius animaduertetur; nec illi sacra ordinationis tempore literæ testimoniales de clericali vestitu concedentur.

De domesticis exercitiis, aliisque præstandis cum domo exeunt.

Cap. VI.

Vnusquisque lectum suum componat, è loco suo sordes omnes amoueat, omnibus in rebus munditiam ac nitore procuret, easque ordine dispositas habeat; & munera quæ sibi obuenerint, siue in cubiculo, siue foris, diligenter obeat.

Singuli in Mensa legant, & inseruiant, prout illis a Rectore præscriptum fuerit: eoque præsepte, nudato capite inseruiant.

Nihil perniciosius adolescentibus, ijs præsertim qui sub certa viuendi disciplina degunt, & literarum studiis dant operam, quàm sapius domi, multo magis per urbem vagari; estque hoc inanis cuiusdam leuitatis certissimum argumentum.

Quamobrem nullus a cubiculo, ne a suo quidem loco; nullus relaxationis tempore a loco constituto sine præfecti sui venia discedat.

Nullus ad ianuam accedat, viridariū, aut alienum cubiculū ingrediatur, nisi eius rei facultatè a Rectore obtinuerit.

G g g Nulli

Nulli quavis ratione priuatis de cau-
sis e Seminario exire liceat, nisi de licen-
tia Rectoris; a quo hæc licentia tantum
permittetur, cum id vrges necessitas po-
stulabit; & ijs solum de causis, quæ illi a
Reuerendiss. Archiepiscopo fuerint præ-
scriptæ; neque verò nisi communi ianua
ingrediatur, aut exeat.

Cum in publicum procedunt, violacei
coloris vestes induant.

Eodem habitu in ecclesia ytantur, cum
diuinis officijs, aut concionibus, aut Mis-
sæ sacrificio intersunt; præterquam cum
ferialibus diebus Missam audient.

Alijs temporibus eas ne deserant, etiam
si obtenta facultate, vacationis tempo-
re, aut alia de causa domum se conse-
rant.

Curet vnusquisque, vt decimo quinto
quoque die aliquis ad Seminarium ve-
niat, qui sibi de necessarijs prouideat,
pecuniamque deponat penes electum a
Rectore, in minoris pretij rebus insu-
mendam.

In ipseffu, siue domi, siue foris, graui-
tatem, & modestiam præferant; ne cur-
sitent, vel contentius ambulent; brachia
ne iacent; oculis ne vagentur, aut in via
rei alicuius inspiciendæ causa consistat;
Ne altiore voce colloquantur; ne bra-
chijs vestes inuoluant, etiam si pulue-
rulenta via sit, aut lutulenta, caueant tam-
en, ne eas luto inficiant, aut puluerem
excitent.

Dum in ecclesiam procedunt, & loci
sanctitatem, & conueniendæ causam at-
tentè cogitent, debitamque pietatem, mo-
destiam, ac silentium seruent.

Cum in Ecclesia Maiori, aut in alia qua
uis extra Seminarium erant, non modò
ab ecclesia, sed ne a choro quidem, siue
Vicarij Generalis, cum adest, vel eo ab-
sente, siue eius facultate, quem Rector
constituerit, etiam a quocunque vocati
discedant; ijs exceptis, quibus pro care-
moniarum ratione, Canonici ordinarij
tunc in diuinis officijs ministrantes, a
choro in sacramentum, & ab eadem in cho-
rum deducendi erant, qui sine huiusmo-
di licentia a sua statione discesserit, gra-
uiter a Rectore puniatur.

Ne de nocte, nisi cum lumine do-
mo incedant; qui secus fecerit, gra-
ues penas dabit.

Qui exeundi potestatem iusta aliqua
de causa sibi fieri cupient, pridie illius
diei exeundi causam Rectori in scriptis
significabunt; Ministrum simul de offi-
cio, quod domi præstare debuissent, cer-
tiores facient; Impetrata facultate, in
exitu Rectorem adeant; idem faciant,
cum reuertentur.

Inter eundem illam cautionem adhi-
beant, vt minores dignioribus primam
locum cedant.

Ea tantum loca petant, ad quæ profi-
ciscendi concessa fuerit facultas; ac det
operam, vt quam celerim fieri possit,
se expediant; domumque se recipiant,
antequam detur signum Angelicæ Salu-
tationis.

Cum assignatis sibi locijs exeat, &
ab ijs nunquam se se disungentes, dor-
mum reuertantur.

Nullus e Seminario quidquam aspor-
tare audeat, priusquam illud Rectori aut
Ministro ostenderit.

De Infirmis. Cap. VII.

Cum primum morbo correptus quis
decumbet, ac præcipue febrî, sta-
tim per se, aut per alium, Ministrum mo-
neat: ac in valedudinarium missus, con-
tinuò confessorum accersat, eique pecca-
ta sua confiteatur.

Medico obtemperet, & cui infirmorum
cura demandata est.
Morbi vim patienter ferat, ac in omni
fortitudinis ac constantiæ officio se se
continens, patientiæ, & pietatis exem-
plum ijs præbeat, qui ad illum inuisen-
dum accesserint.

Ne quisquam ægrotum inuisat sine
Rectoris, aut Ministri facultate; neve ad
illum quidquam afferat, præter ea, quæ
Medicus præferit ipse; idque a Rectore,
vel Ministro venia petita.

Cum aliquis periculosè ægrotauerit,
omnes pro eo Deum suppliciter orent;
vt si ad maiorem Dei gloriam, &
ægroti salutem futurum sit, in
notissimam præsentiam recupere-
ret valetudi-

nem.

Quæ

Quæ ad hæc Clericorum constitutiones generatim pertinent.

Hæ constitutiones ad clericos pertinentes, semel vt minimum singulis mensibus in triclinio legantur: quibus, sicut & cæteris omnibus, quæ a Re-
gore præcipiuntur, obediētes erunt;

ab eoque vel a Ministro impostas penas promptè subibunt.

Illud quæ omnes meminerint, nisi bene ac religiosè se gesserint, fore vt eijciatur à Seminario; atque compellatur sponsor, vt totum id deponat, quod pro illis spon-
ponderit.

T A B V L A
ARCHIEPISCOPORVM
SANCTAE ECCLESIAE
MEDIOLANENSIS.

Ex Decreto Concilij Prouincialis IIII.

E D I T A.

1 S.

B

arnabas Aposto-
lus, Cyprius, Ro-
mæ primùm fidē
prædicauit, dein
de Mediolanen-
sem Ecclesiā in-
stituit: in qua epi-

scopus sedit annos v i i. Inde Bergo-
mum, & Brixiam profectus; hic Nar-
num, illic Anatolium episcopum reli-
quit.

2 S. Anatolius, beati Barnabæ Apo-
stoli discipulus, Græcus, Cyprius, sedit
annos x. Lino Pont. Mediolano ab Apo-
stolo Barnaba Brixiam euocatus, ob fi-
dem in ea vrbe conitanter multa per-
pessus, in Domino obiit septimo calen-
das Octobris. Quem diem eius natalē
ecclesia Mediolanēsis officio precum so-
lenni colit.

3 S. Caius Sergius, Romanus, sancti
Barnabæ Apostoli discipulus, vitæ san-
ctitate, & charitate erga pauperes in
primis mirificè præluxit. Vitalem &
Valeriam coniuges, beatorum marty-
rum Protasii & Gervasii parentes, a-

liosque ciues Mediolanenses senatorij
ordinis baptizauit. In prædio Ca-
siritiano cæmeterium, vbi martyres
sepelirentur, dedicauit. Romam pro-
fectus, euangelij prædicationem cum
beato Clemente, cæterisque Aposto-
lorum discipulis communicauit. De-
mum fidei causâ cum Clateo Brixie
Episcopo multa perpessus, obiit in Do-
mino, quinto Calendas Octobris, Se-
dit annos x i i. Sepul. est in basilica S.
Naboris.

4 S. Casiritianus Oldanus, Medio-
lanensis, Basilicas tres, vnam Portia-
nam, alteram Faustinianam, tertiam
beati Ioannis Baptistæ ad Concham æ-
dificauit. Calimerum græcum homi-
nem, egregium christianæ pietatis cul-
torem, benignè excepit, diuque aluit.
Peregrinos, & pauperes fouit perpetuo.
Ad Iesû Christi fidem Ecclesia
Mediolanensis x i i. annos religiosè ad-
ministrata, conuertit multitudinem
innumerabilem. Vitæ sanctitate cla-
rus; migravit ad Dominum Calen-
dis Decembris. Eius corpus via Ro-

Ggg 2 mana